

KESKI-SUOMEN LIITTO

Keski-Suomen kuntien tilinpäätöskooste 2024

Pohjatietojen lähde: Valtiokonttori ja Kuntaliitto

9.6.2025

Kirsi Mukkala, kirsi.mukkala@keskisuomi.fi

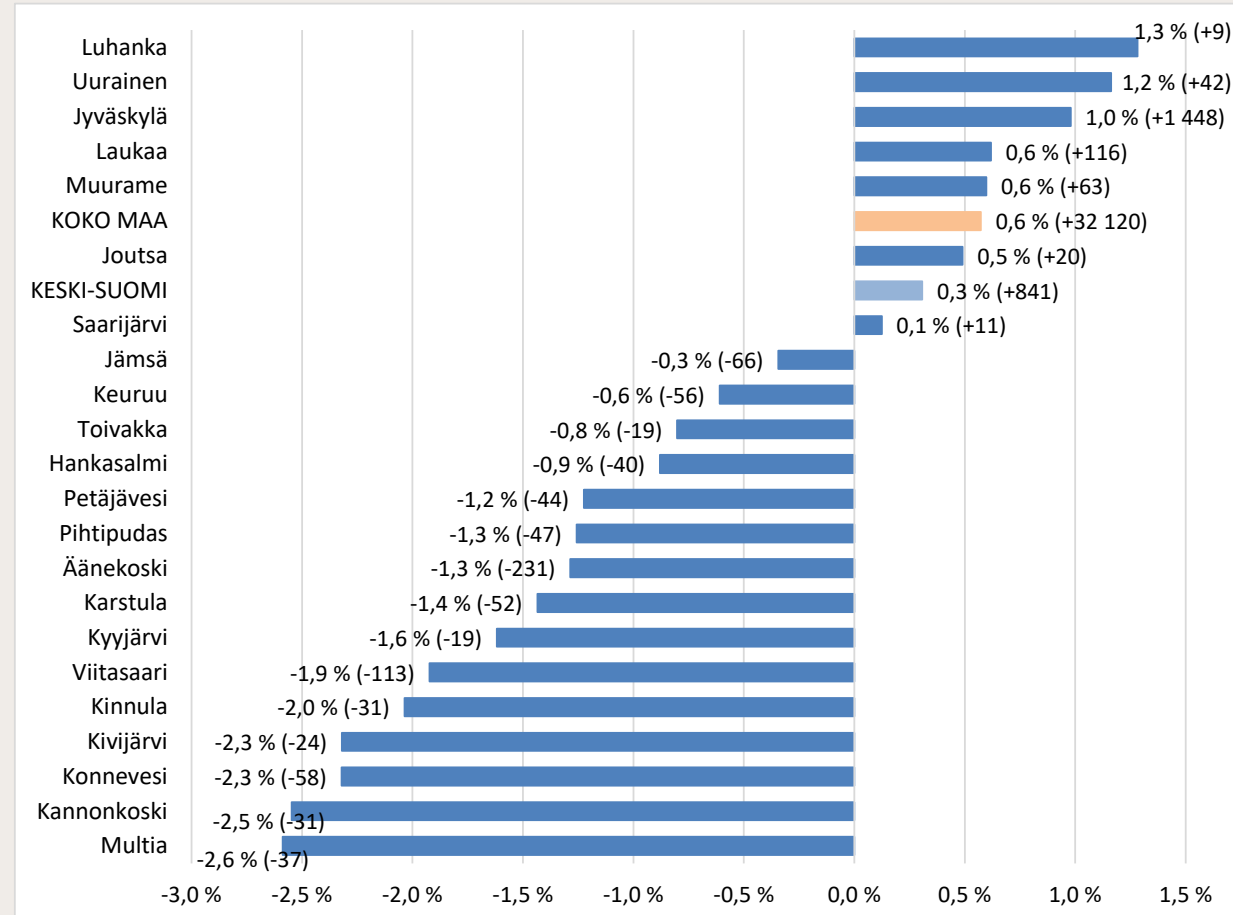

Huomioita aineistoon

- Pohjatietojen lähteenä on Valtionkonttorin tutkiahallintoa.fi -palvelu sekä Kuntaliiton koostamat tilinpäätösaineistot.
- Koko maan (Manner-Suomen) osalta tarkasteluhetkellä puuttui viiden pienehkön kunnan tiedot, mikä voi aiheuttaa hienoisia poikkeamia koko maan lopulliseen toteutumaan.

Väestömäärän vuosimuutos kunnittain 2024, % (suluissa muutos henkilömääränä)

Väestö 31.12.2024	
KOKO MAA	5 635 971
KESKI-SUOMI	274 112
Jyväskylä	149 194
Jämsä	19 116
Laukaa	18 878
Äänekoski	17 740
Muurame	10 614
Keuruu	9 128
Saarijärvi	8 858
Viitasaari	5 764
Hankasalmi	4 509
Joutsa	4 099
Pihtipudas	3 692
Uurainen	3 657
Karstula	3 573
Petäjävesi	3 552
Konnevesi	2 441
Toivakka	2 349
Kinnula	1 492
Multia	1 393
Kannonkoski	1 186
Kyyjärvi	1 155
Kivijärvi	1 011
Luhanka	711

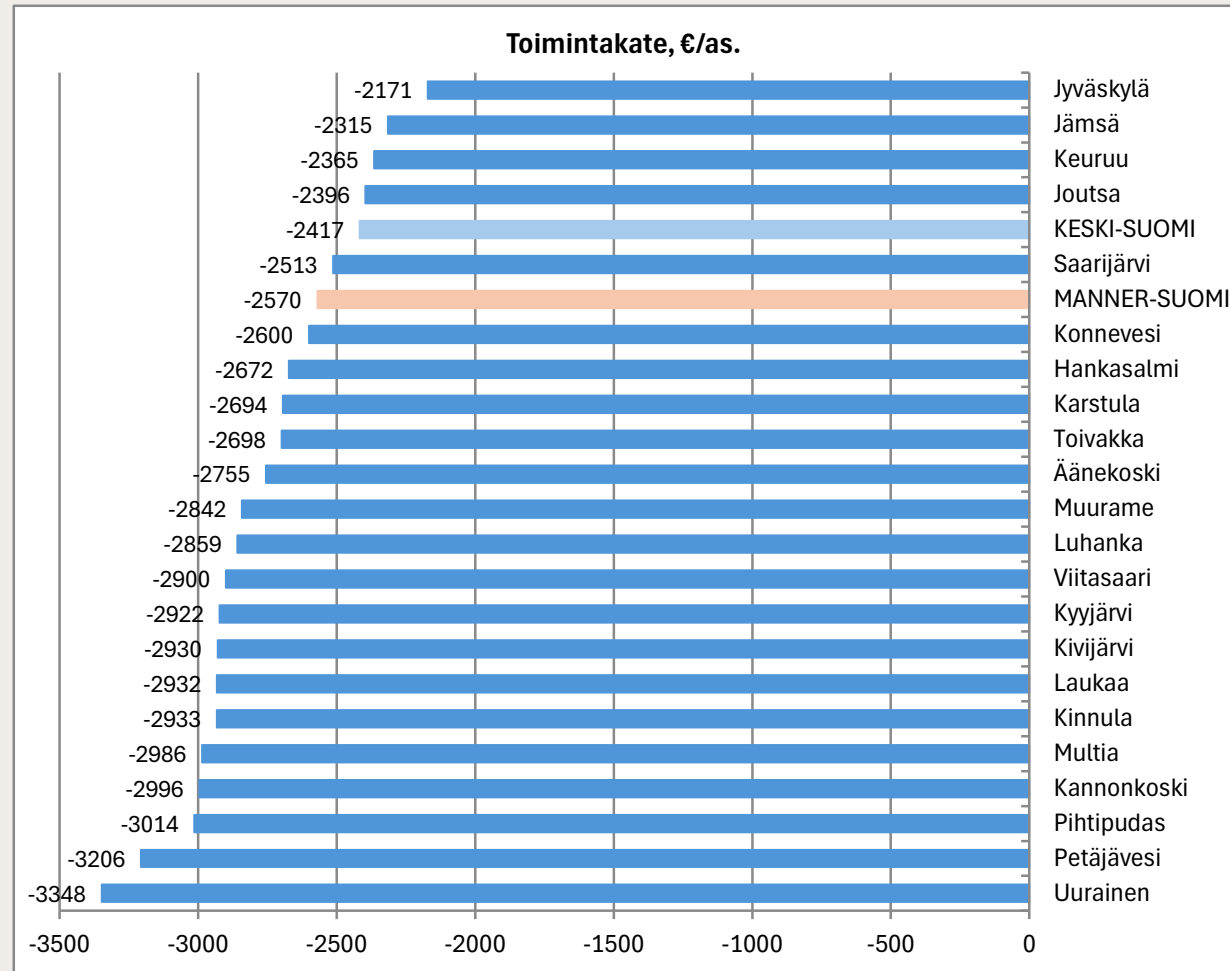

KESKI-SUOMEN LIITTO

PERUSKUNTIEN TUNNUSLUKUJA

Toimintakate 2024, €/as.

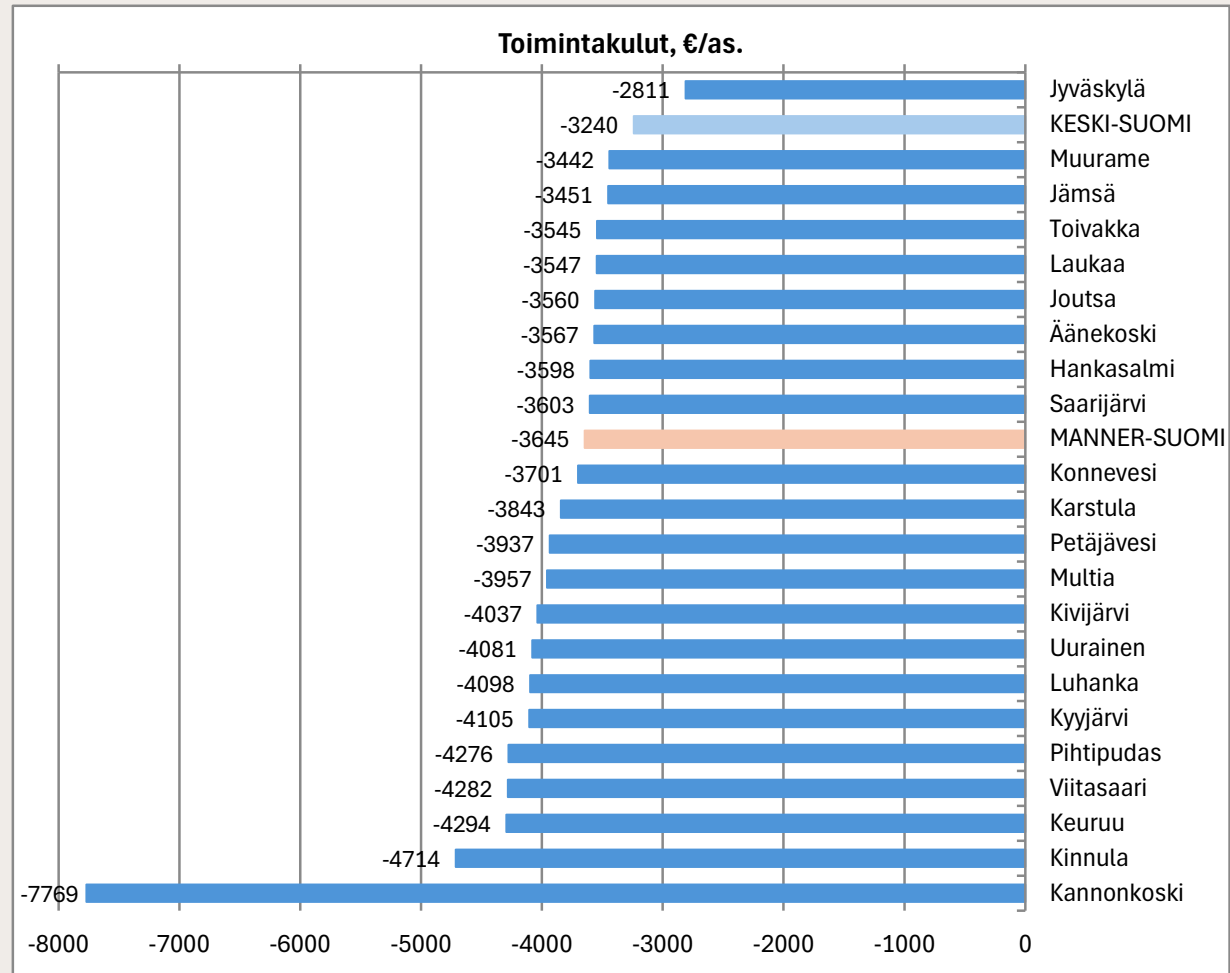

Viidessä keskisuomalaiskunnassa toimintakate – toimintatuottojen ja -kulujen erotus – alitti koko maan tason vuonna 2024.

Erityisesti toimintakulujen maltillisen kehityksen ansiosta toimintakate parani edellisvuodesta yli puolessa Keski-Suomen kunnista.

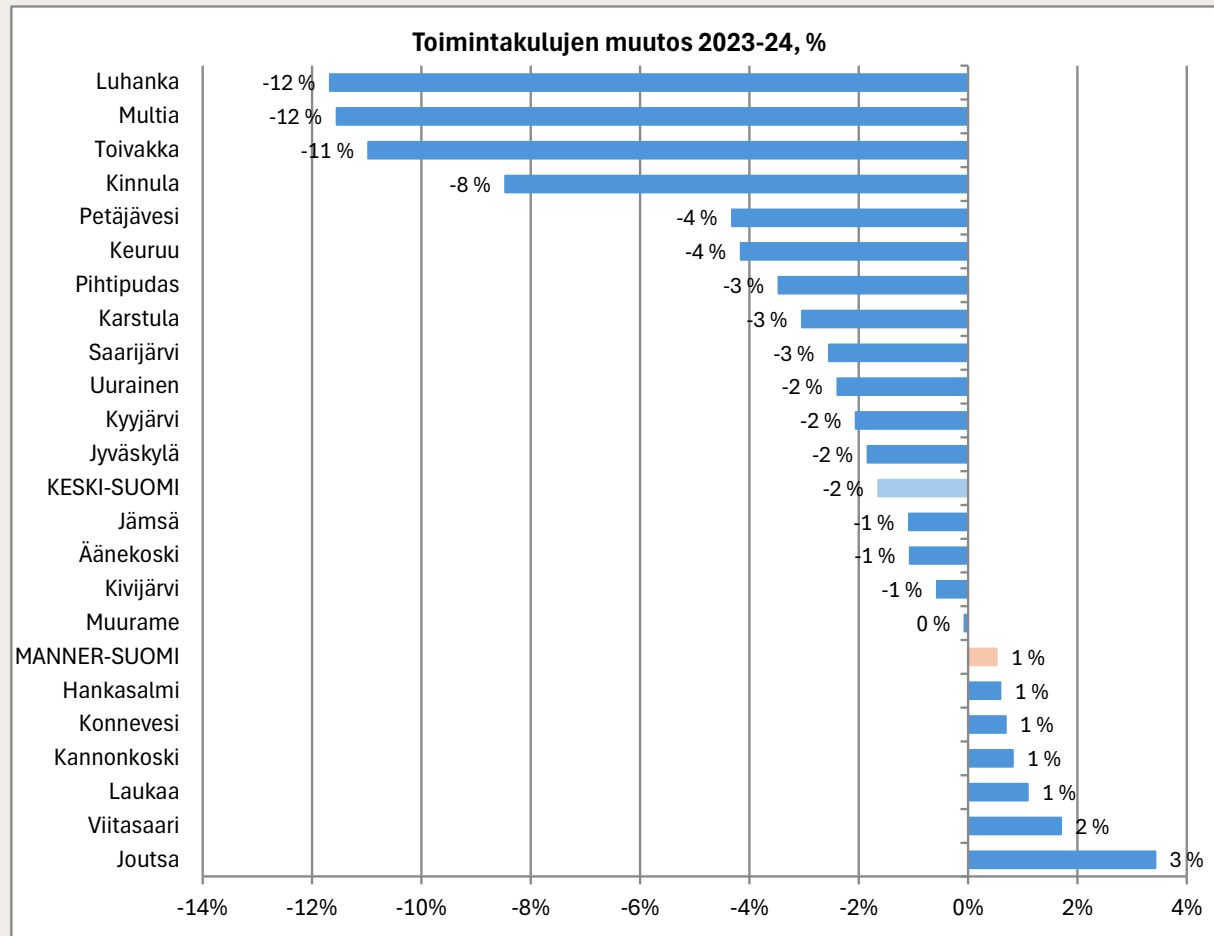

Toimintakulut 2024, €/as.

Toimintakulujen muutos 2023-24, %

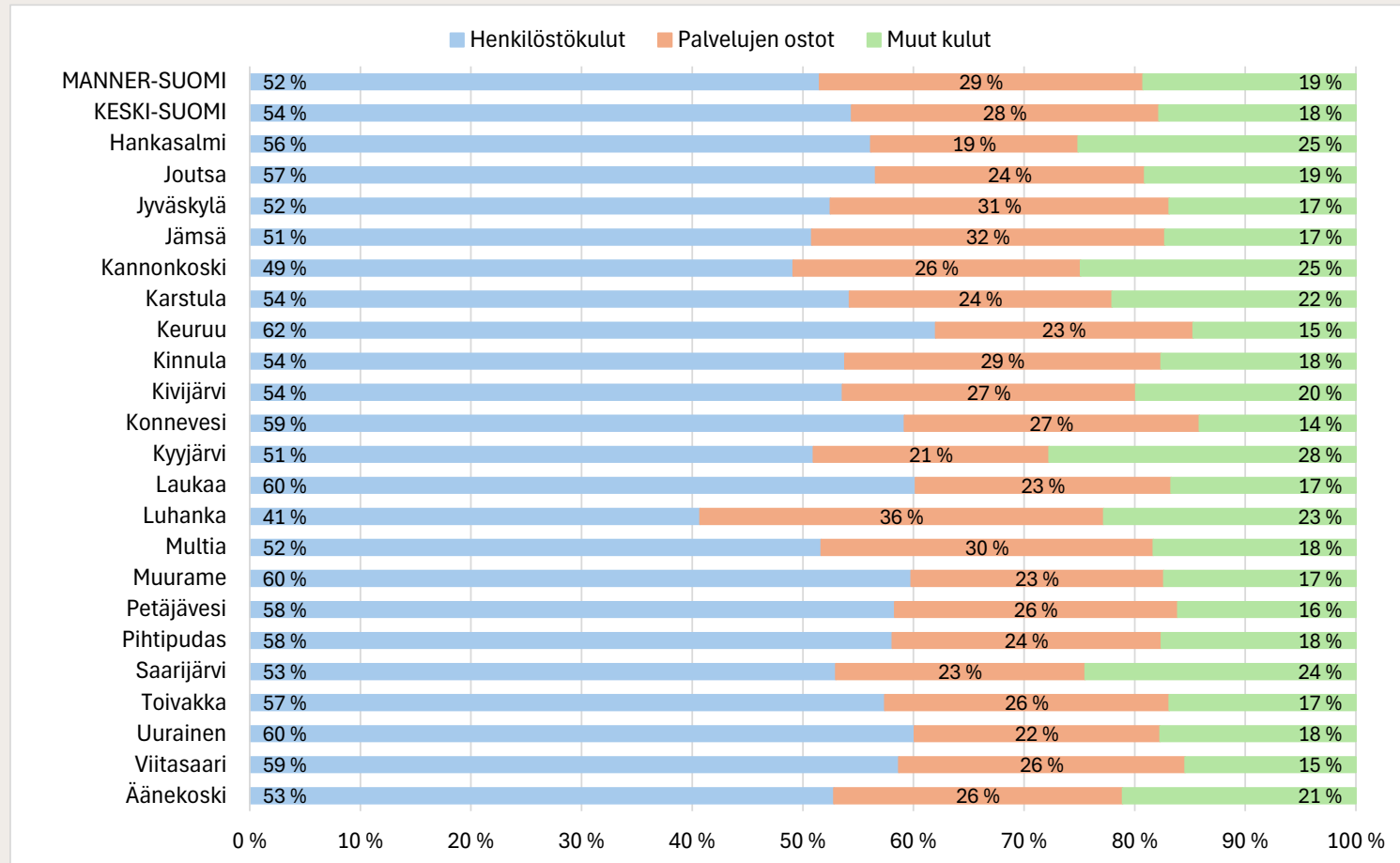
Valtaosassa Keski-Suomen kuntia toimintakulut vähenivät tai kasvoivat vain maltillisesti vuonna 2024. Tähän vaikuttivat mm. tiukka kulukuri ja talouden tasapainotus- ja sopeuttamisohjelmat.

Henkilöstömenot vähenivät Keski-Suomen kunnissa yhteensä -10 M€ (-2 %), **palvelujen ostot** kasvoivat +11 M€ (+5 %) ja **muut kulut vähenivät** (aineet, tarvikkeet ja tavarat; avustukset; muut kulut) -16 M€ (-9 %).

Koko maakunnan tasolla kuntien yhteenlasketut toimintakulut laskivat, kun taas koko maassa oli maltillista kasvua.

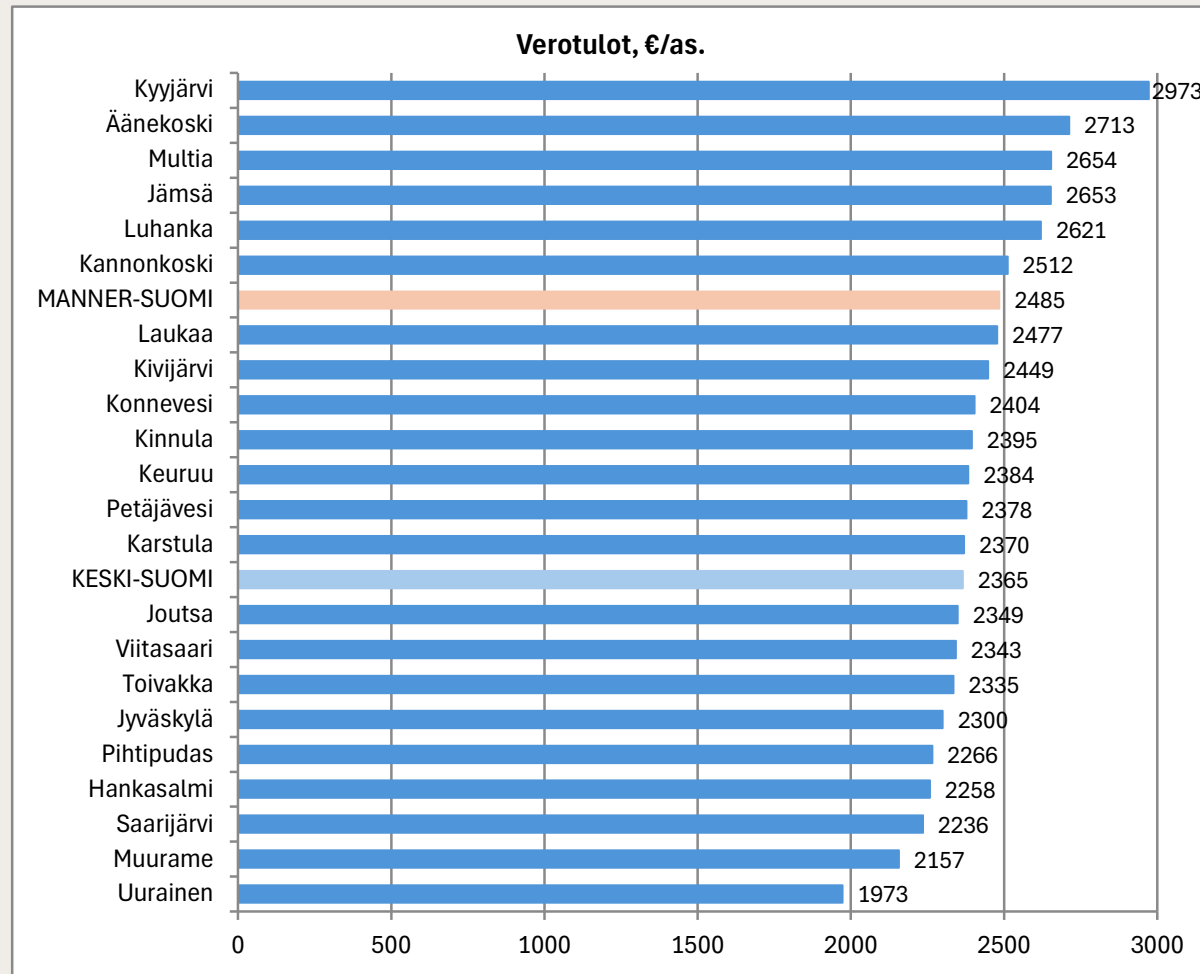
Toimintakulujen rakenne 2024, %

Muihin kuluihin sis. Aineet, tarvikkeet ja tavarat; Avustukset; Muut toimintakulut.

Verotulot 2024, €/as.

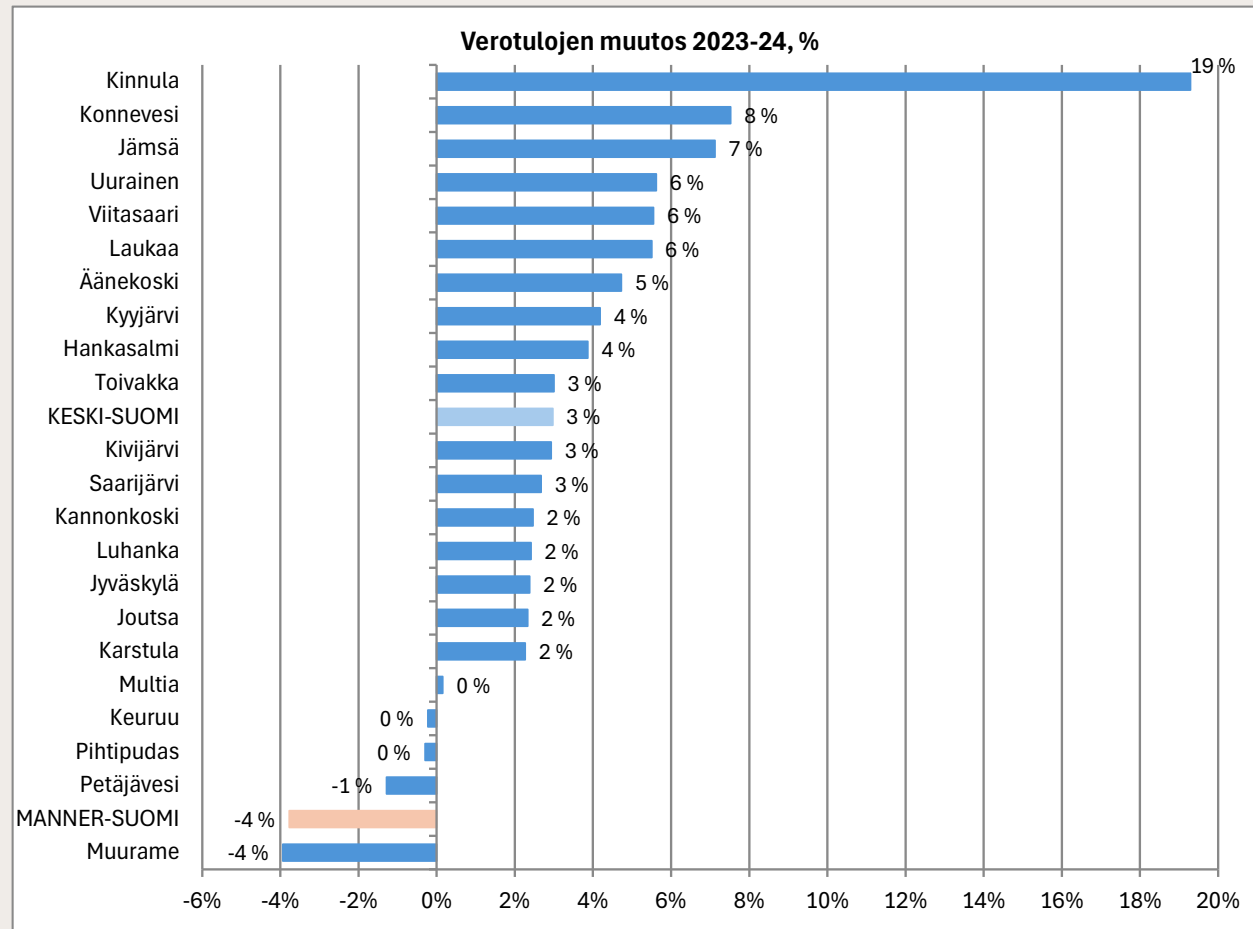
Suotuisan verotulokehityksen myötä jopa kuusi keskisuomalaiskuntaa ylitti verotuloillaan koko maan tason vuonna 2024. Keski-Suomessa kuntien yhteenlasketut verotulot asukasta kohden ovat kuitenkin maakuntien alhaisimpien joukossa.

Keski-Suomen kuntien verotulot kattoivat 4,7 % Manner-Suomen kuntien verotuloista.

Sote-uudistuksen myötä kiinteistöverot ja yhteisöverot kasvattivat painoarvoaan kuntien verotuloissa.

Verotulojen muutos 2023-24, %

Keski-Suomen kuntien verotulot olivat ennakoituakin reippaammassa kasvussa vuonna 2024. Vain neljässä kunnassa verotulot laskivat.

Koko maassa verotulot olivat laskussa.

Tuloverot kasvoivat Keski-Suomessa +5,7 %, kun koko maassa oli -3,7 % laskua.

Tuloveroprosentteja korotettiin vuodelle 2024 Keski-Suomessa hieman koko maata enemmän.

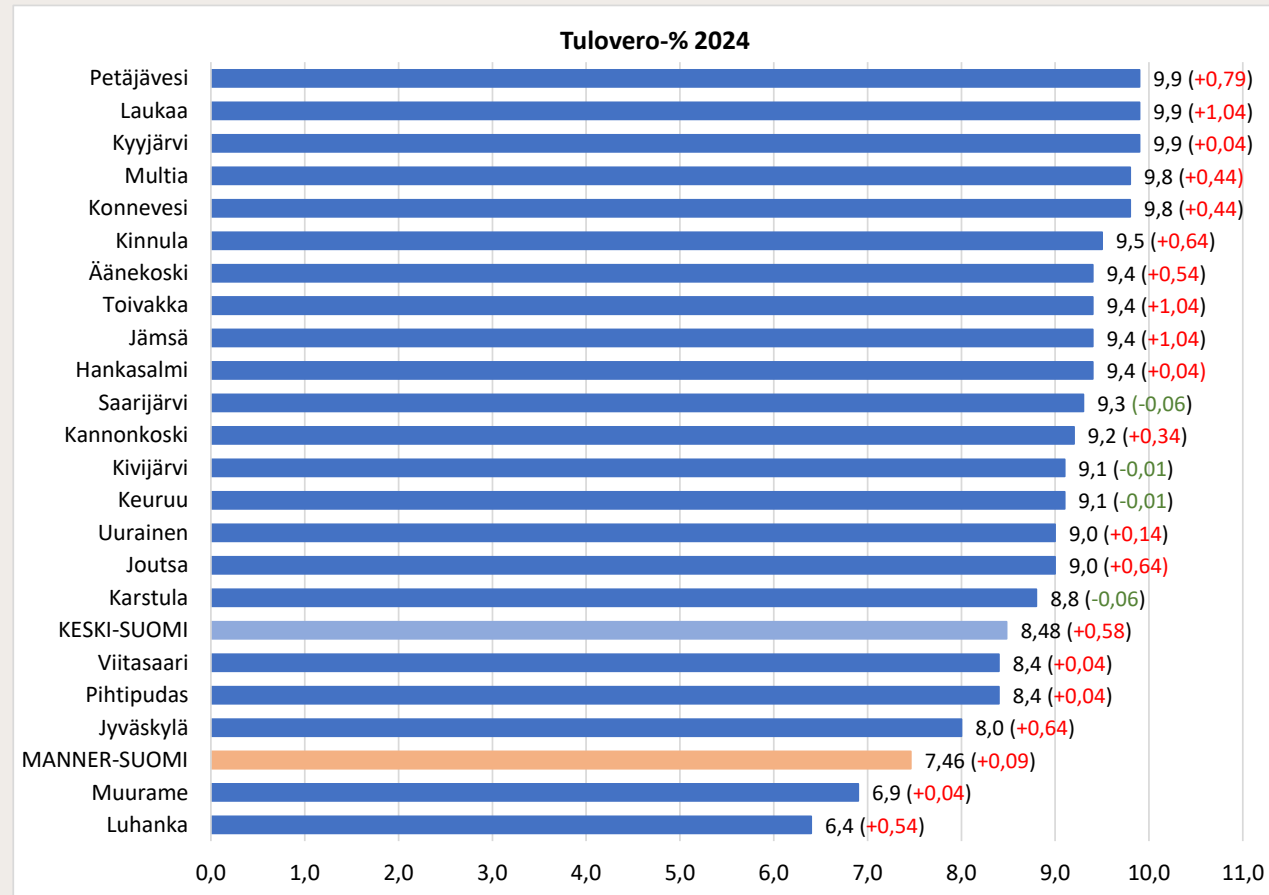
Kiinteistöverot kasvoivat Keski-Suomessa +5,1 % ja koko maassa +6,1 % veroprosenttien korotusten, erityisesti maapohja, myötä.

Osuus yhteisöveron tuotosta laski heikon talouskehityksen myötä Keski-Suomessa -16,5 % ja koko maassa -14,7 %.

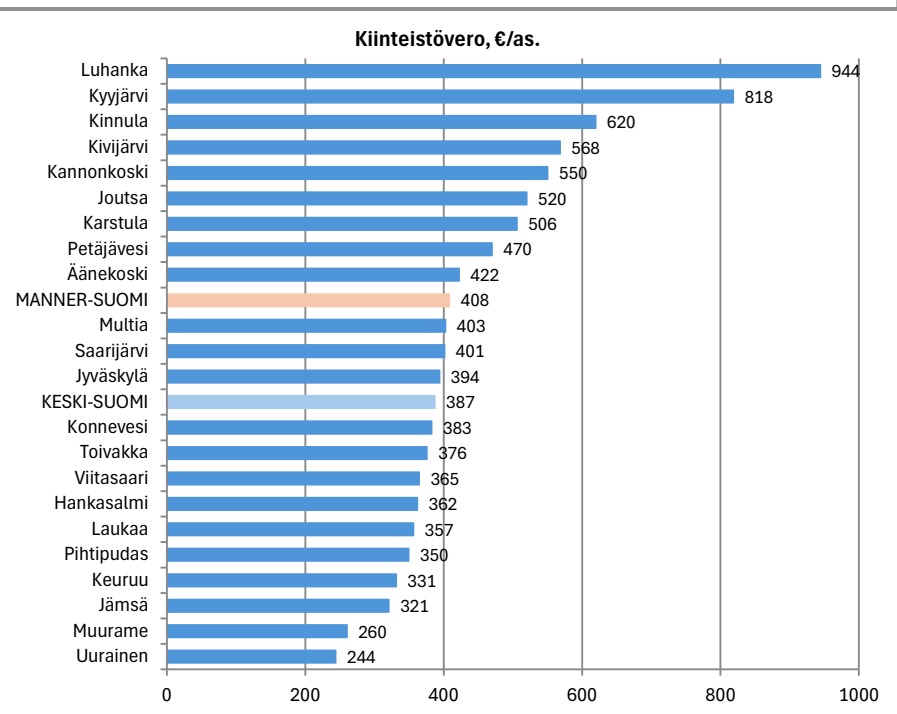
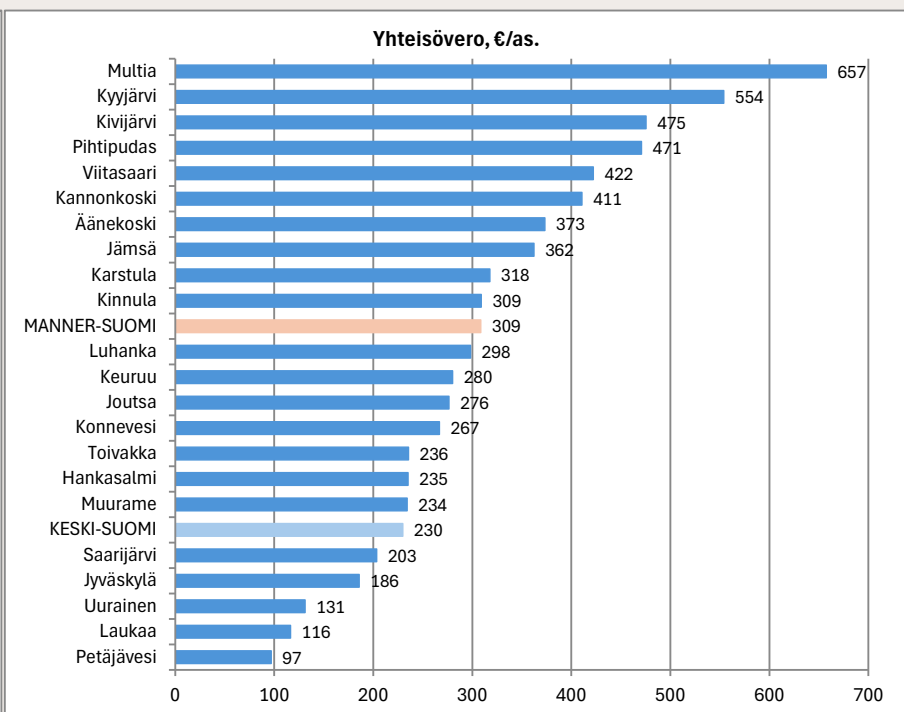
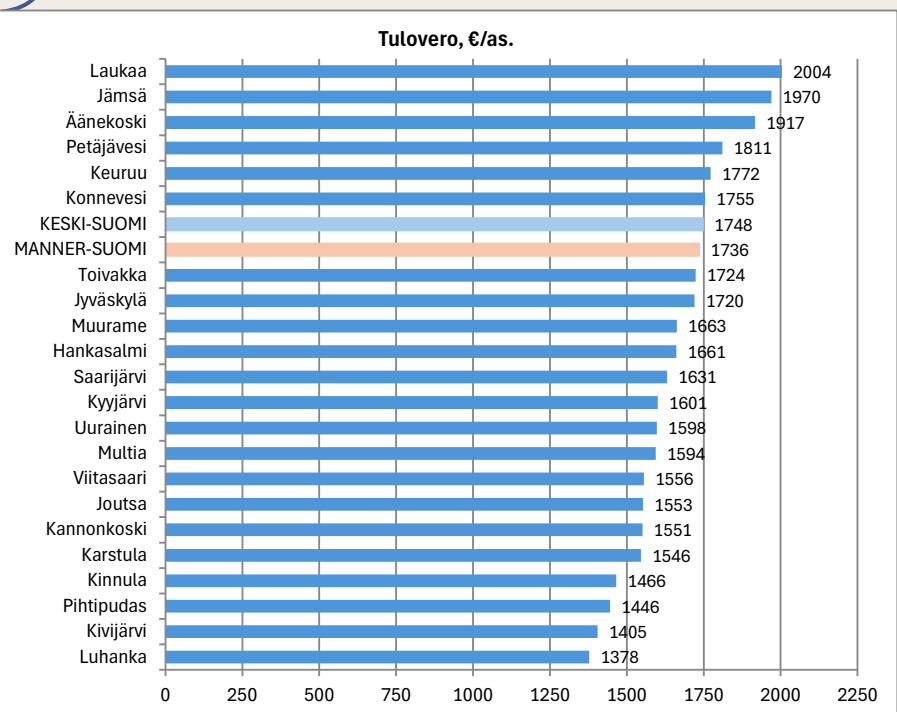
Tulovero-% 2024

Kuntien tuloveroprosentit vuodelle 2024 tuli määrätä 0,1 %-yksikön tarkkuudella, mikä tarkoitti 'aitojen' muutosten lisäksi pyöristyksiä lähimpään prosenttiyksikön kymmenykseen.

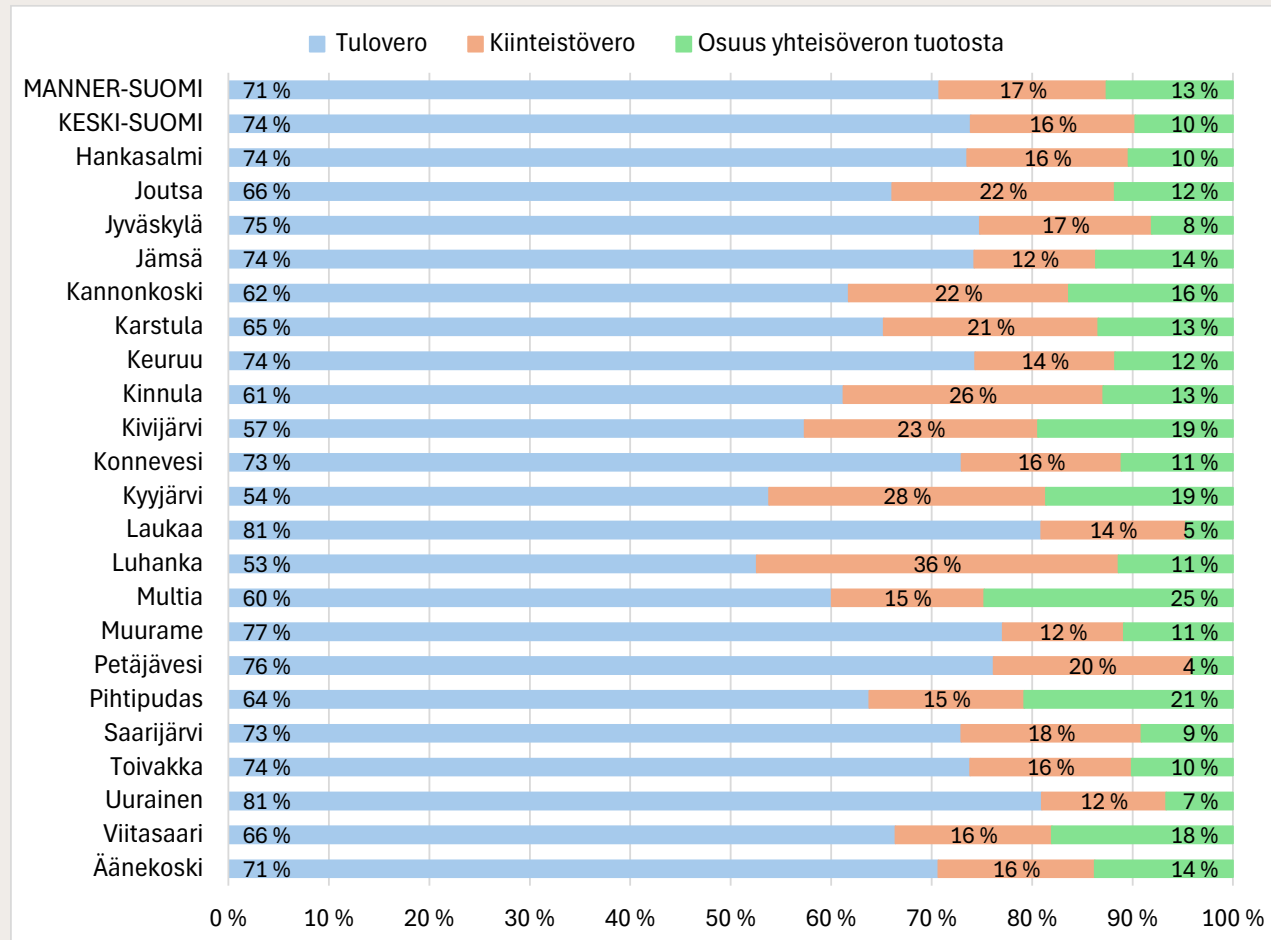
Kuviossa Manner-Suomen ja Keski-Suomen veroprosenttina on verotettavilla tuloilla laskettu painotettu keskiarvo.

Manner-Suomen kuntien veroprosenttien painottamaton keskiarvo on 8,67 % ja Keski-Suomen kuntien 9,00 %.

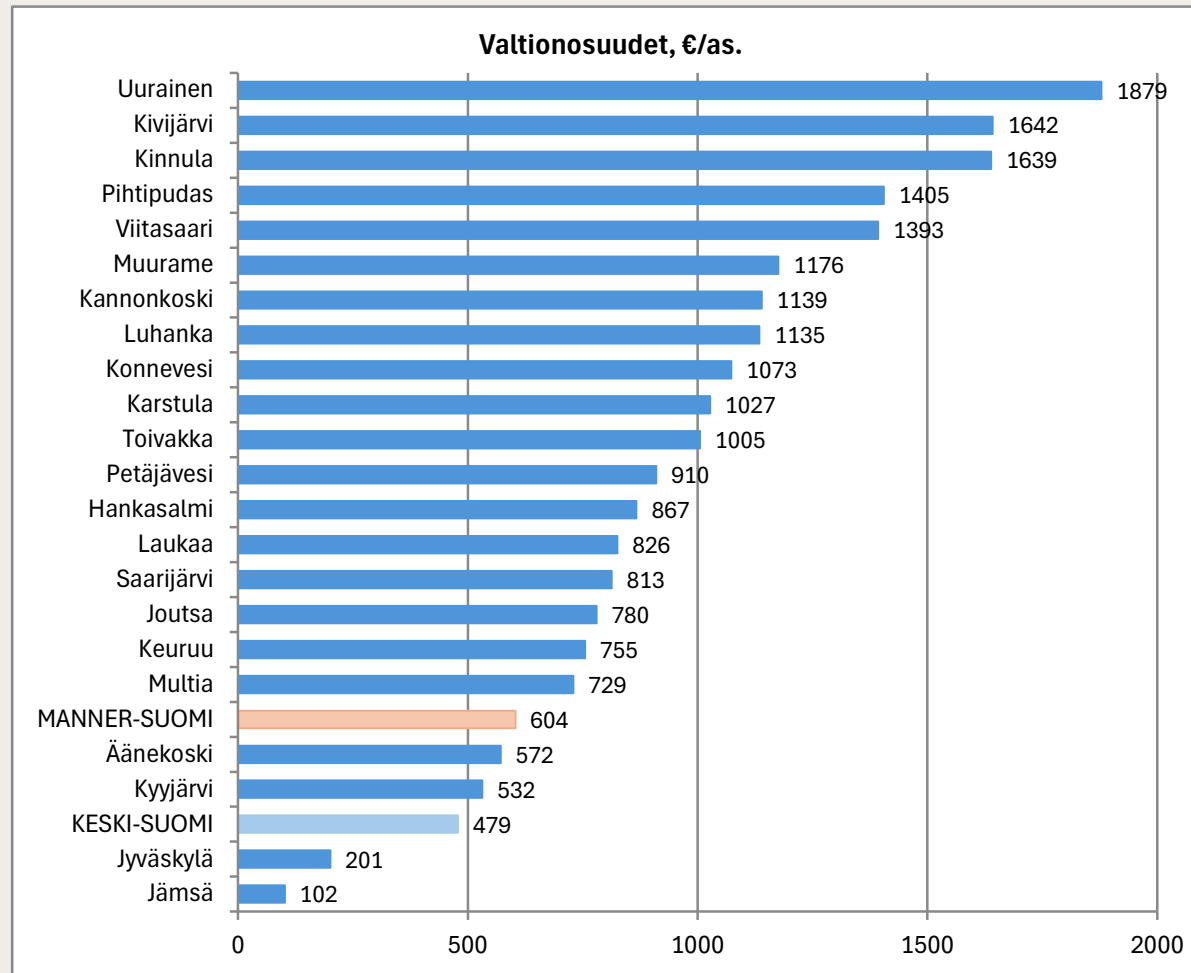

Eri verolajien osuus verotuloista 2024, %

Valtionosuudet 2024, €/as.

Valtionosuudet asukasta kohden vaihtelevat merkittävästi sekä kuntien että maakuntien välillä.

Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024 sai viisi Keski-Suomen kuntaa:

Kannonkoski 243 000 €

Kinnula 150 000 €

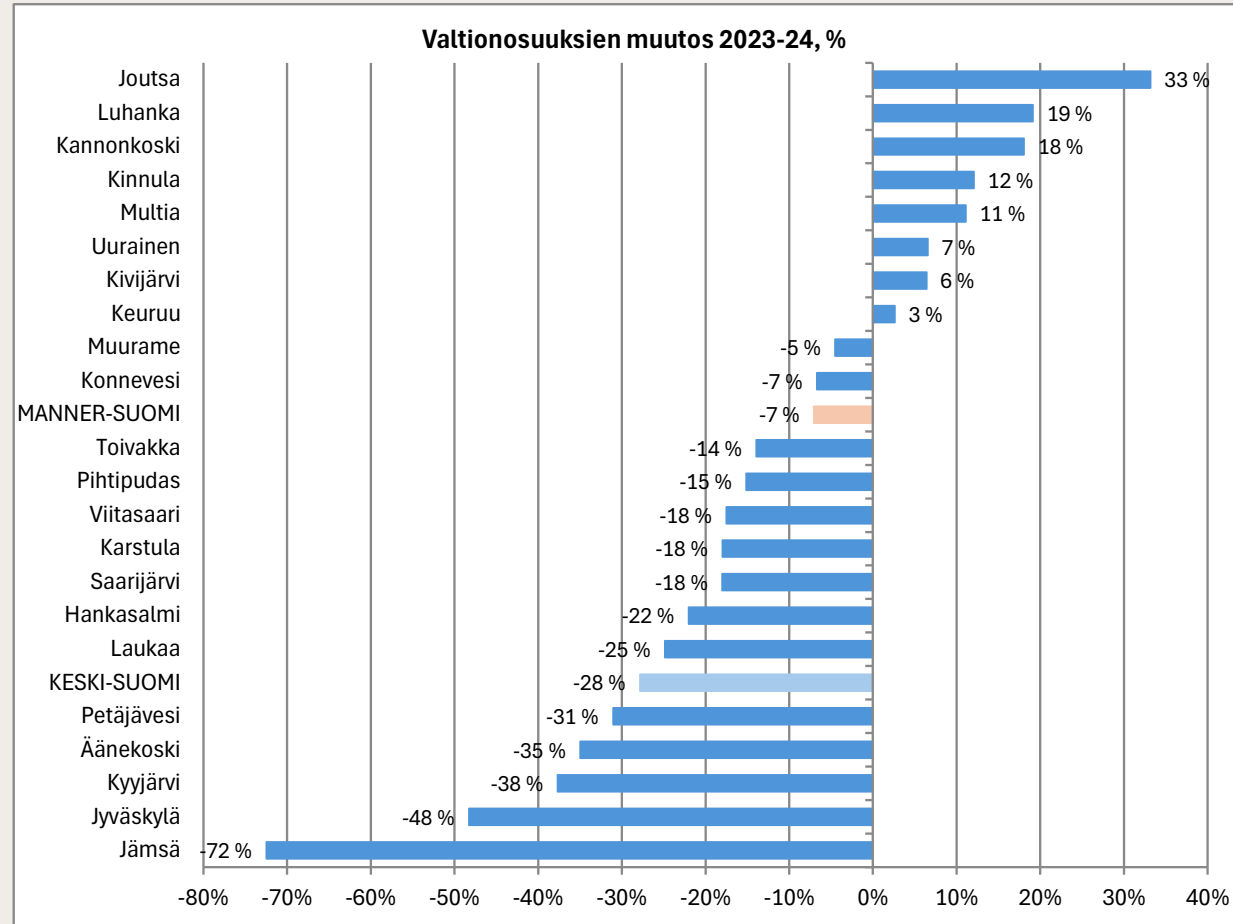
Kyyjärvi 59 000 €

Multia 215 000 €

Uurainen 362 000 €

Valtionosuuksien muutos 2023-24, %

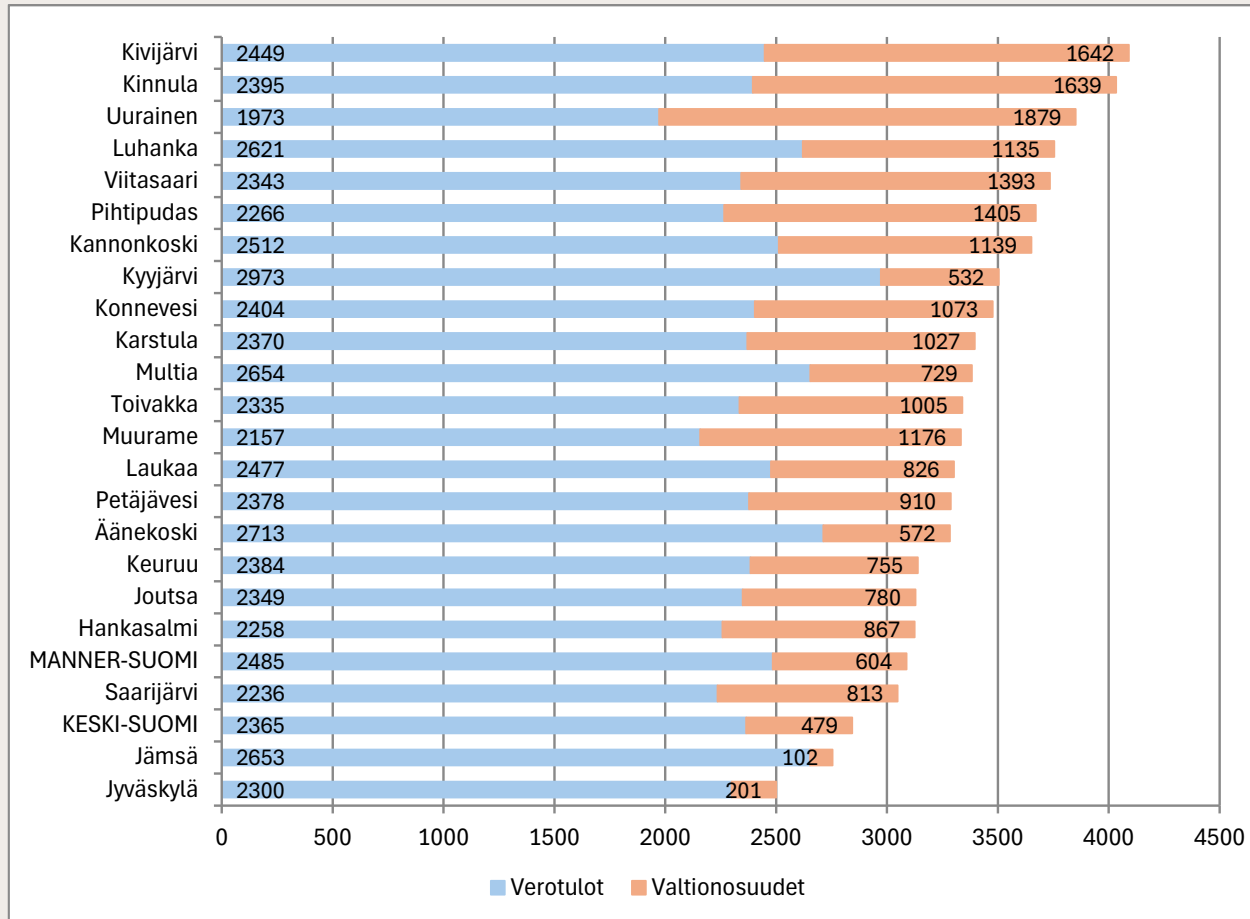
Kuntien valtionosuudet vähenivät koko maassa -7 % vuonna 2024 edellisvuoteen verrattuna.

Merkittävä vaikutus aiheutui sote-siirtolaskelmien tarkentumisesta, joka johti valtionosuuksien pysyvään 500 M€ vähennykseen. Tätä kompensoitiin 192 M€ valtionosuuden lisäyksellä, joka peritään kunnilta takaisin vuosina 2025-27.

Kuntakohtaiset sote-erät muuttuivat monessa kunnassa rajusti vuodesta 2023, jolloin valtionosuudet perustuivat arviotietoihin vuoden 2022 sote-kuluista ja siirtyvistä verotuloista. Keski-Suomessa valtionosuudet vähenivät lähes -30 % vuonna 2024.

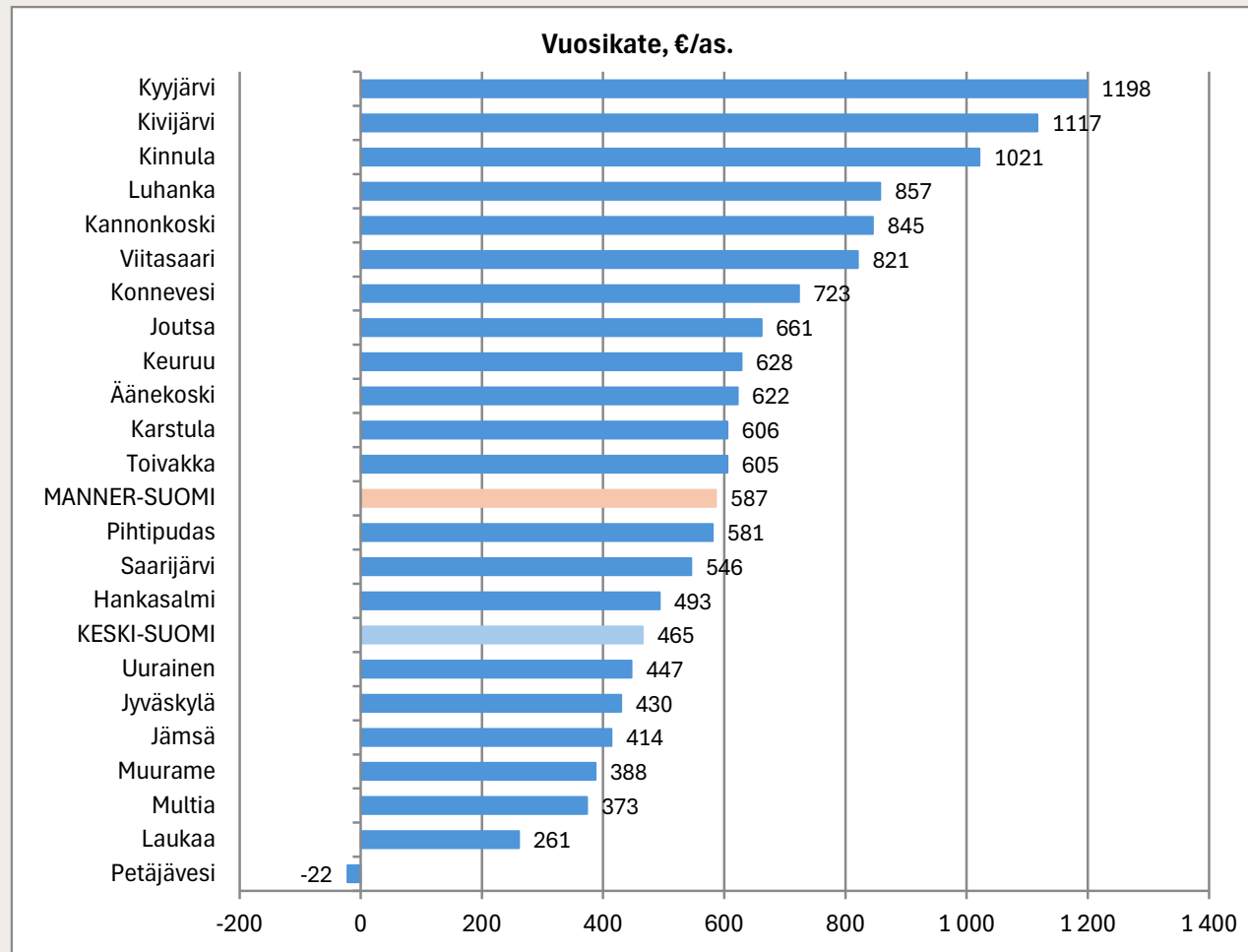
Verotulot ja valtionosuudet 2024, €/as.

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) väheni vuonna 2024 -3,9 % edellisvuodesta, koko maassa verorahoitus laski -4,4 %.

Vuosikate 2024, €/as.

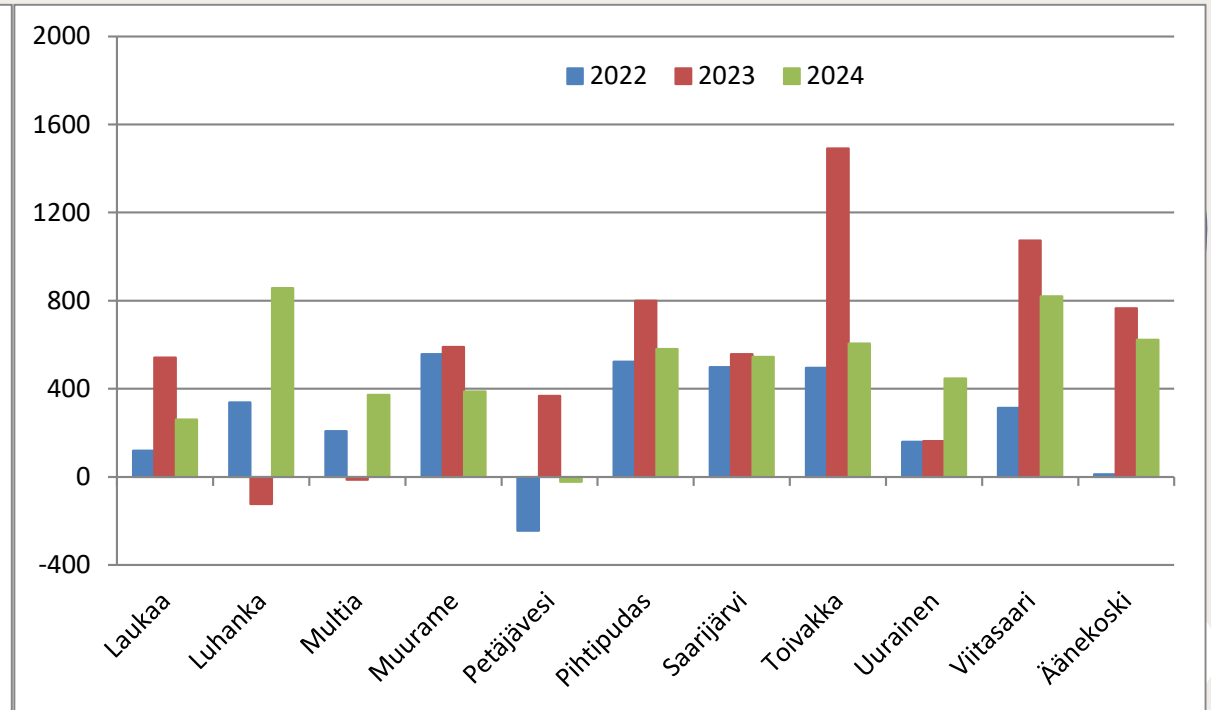
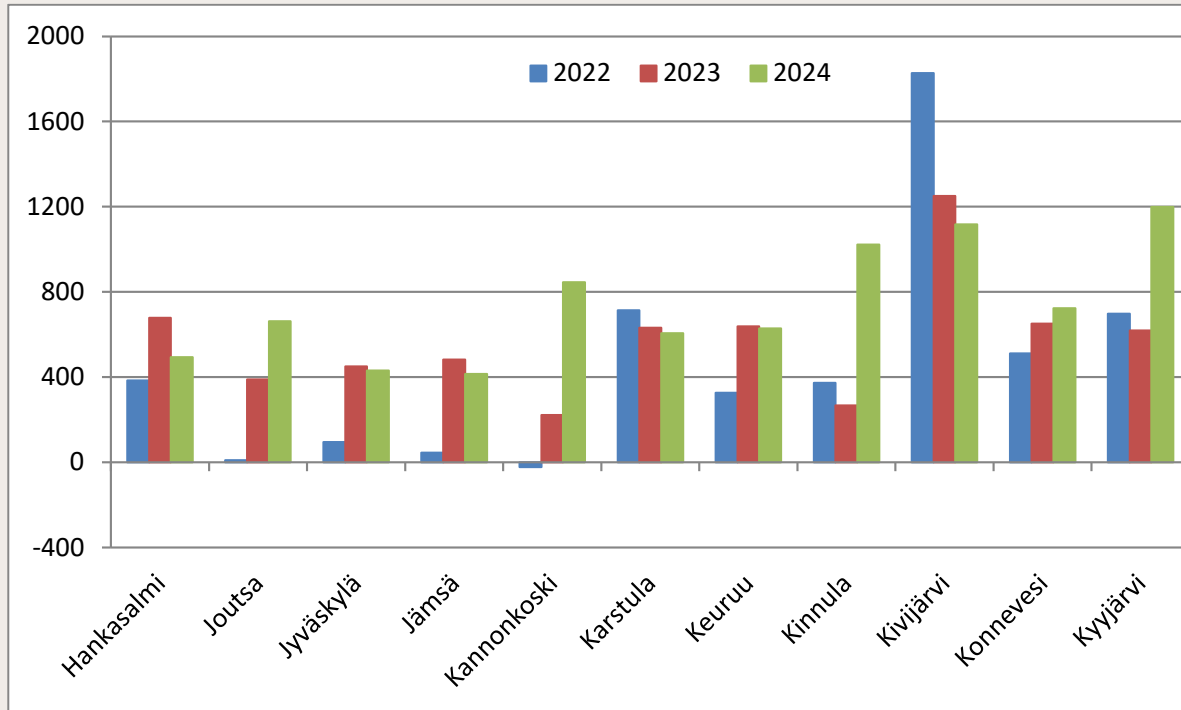

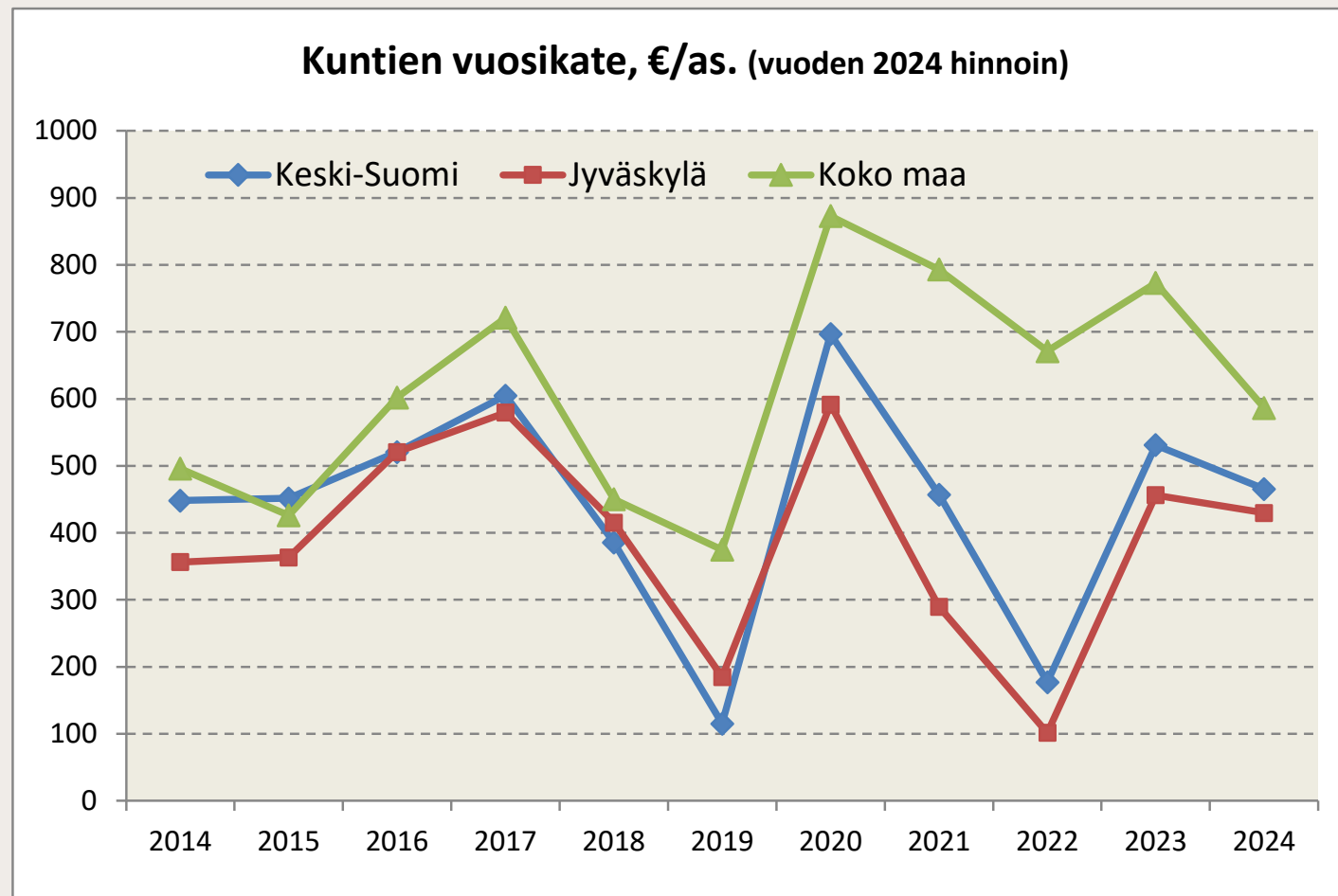
Maltillinen kulukehitys ja toimintakate sekä verotulojen suotuisa kehitys mahdollistivat vahvan vuosikatteen useissa keski-suomalaiskunnissa vuonna 2024. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate kuitenkin heikkeni edellisvuodesta sekä Keski-Suomessa että koko maassa.

Manner-Suomessa oli 11 negatiivisen vuosikatteen kuntaa vuonna 2024.

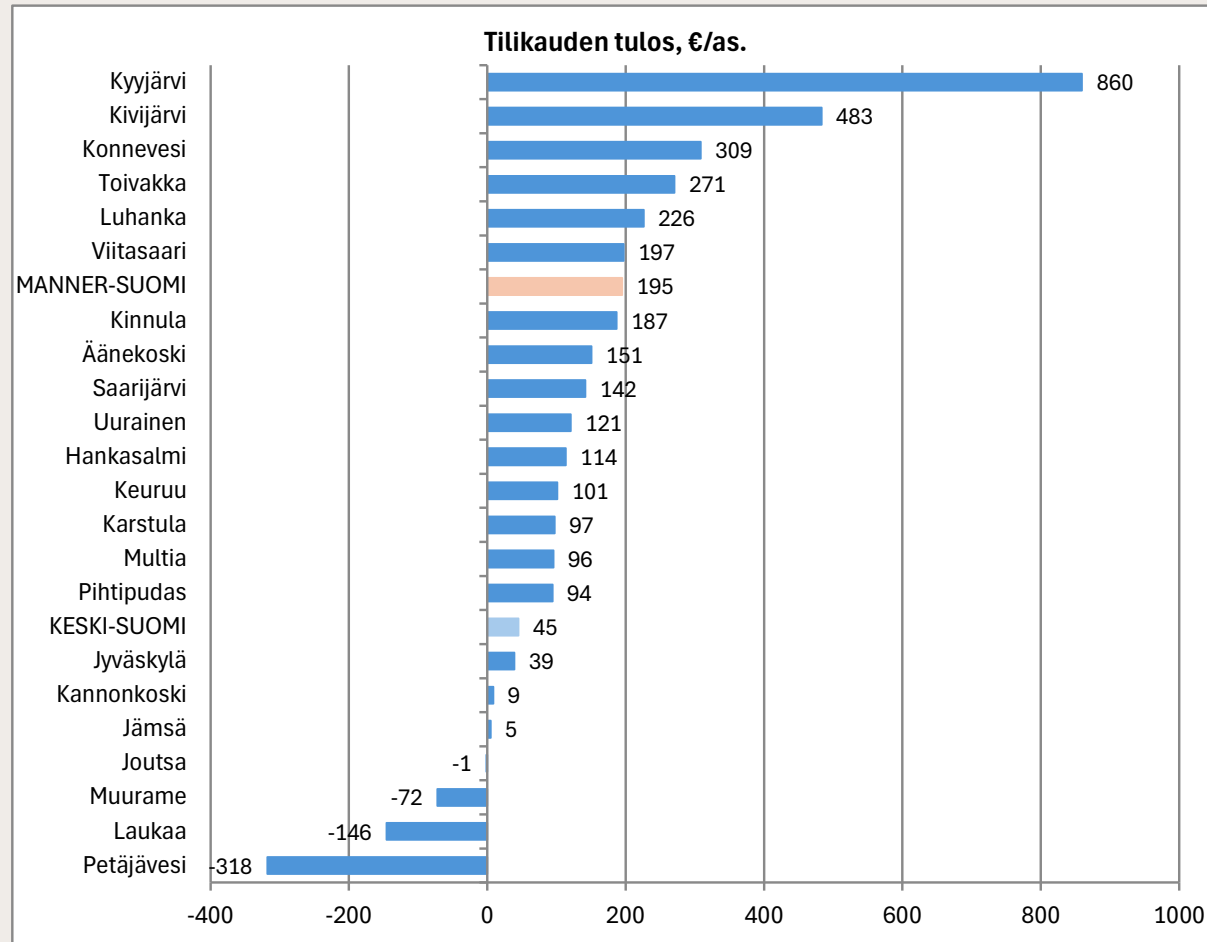
Vuosikate 2022-2024, €/as.

Tilikauden tulos 2024, €/as.

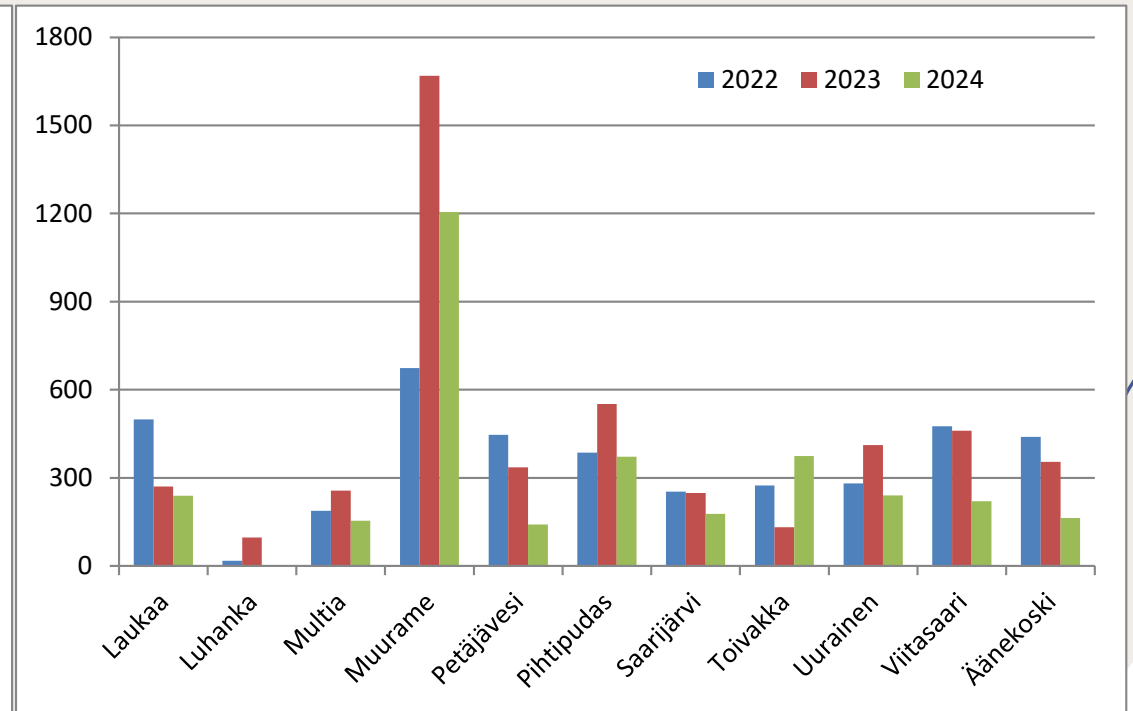
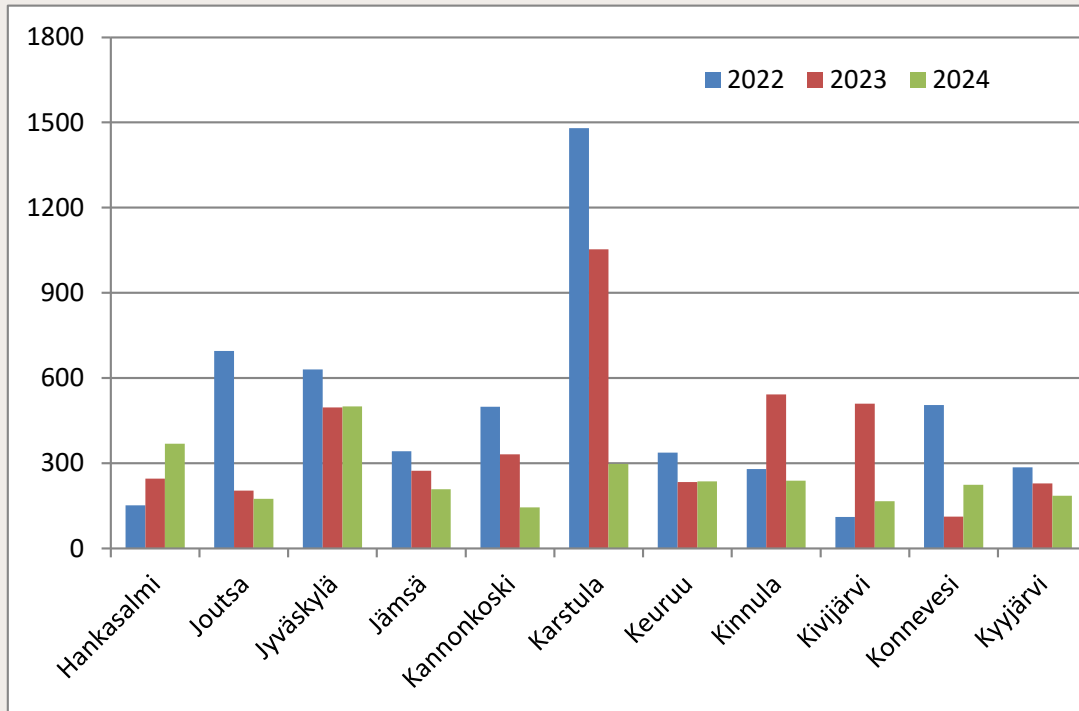

Tilikauden tulokset toteutuivat monessa Keski-Suomen kunnassa ennakoitua parempina vuonna 2024. Tästäkin huolimatta Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos jäi selvästi koko maan tasosta ja oli maakuntien viidenneksi heikoin.

Manner-Suomessa oli 82 negatiivisen tuloksen tehnyttä kuntaa. Määrä kasvoi edellisvuodesta.

Investoinnit (brutto) 2022-24, €/as.

Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut bruttoinvestoinnit:

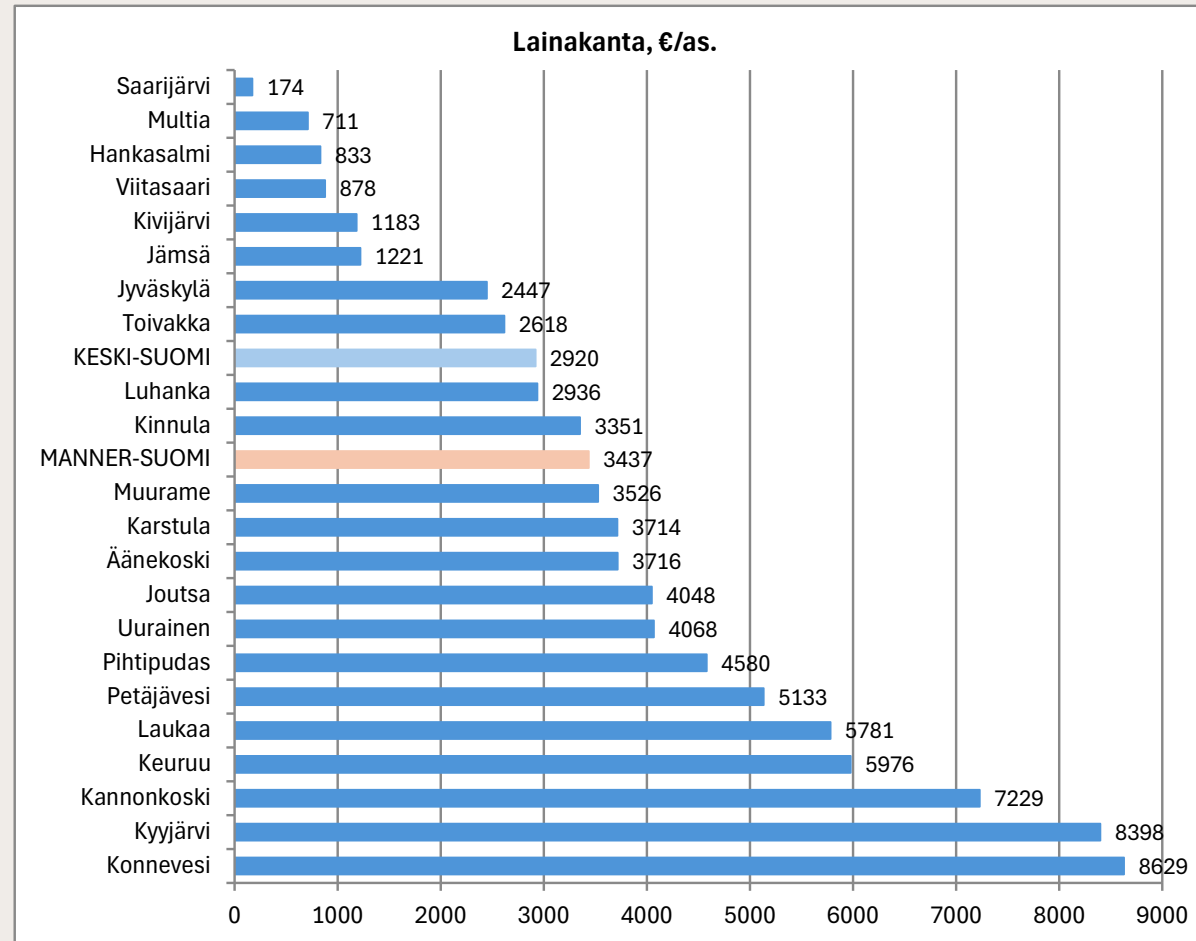
v. 2022: 148 M€

v. 2023: 128 M€

v. 2024: 117 M€

Lainakanta 2024, €/as.

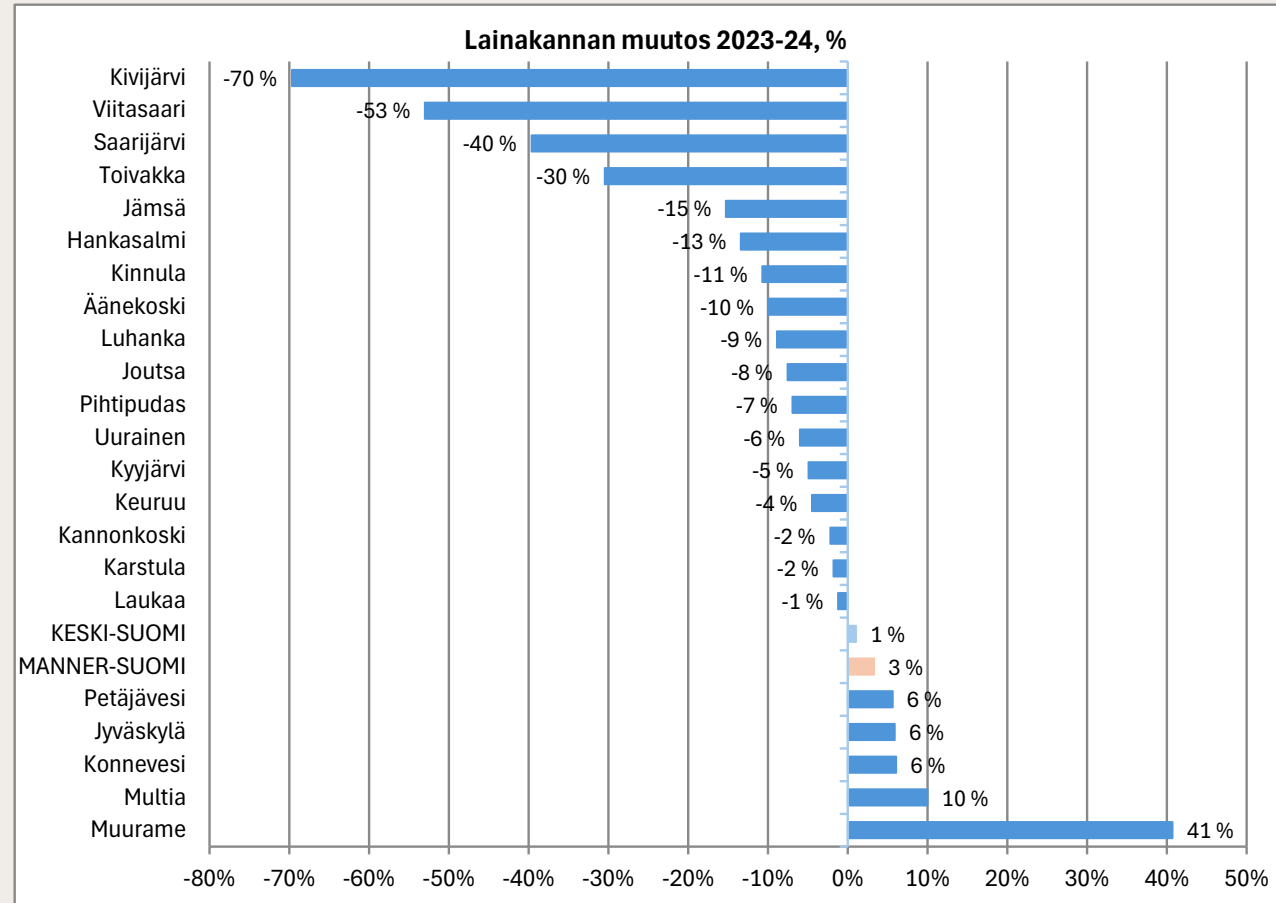

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta asukasta kohden alittaa selvästi koko maan tason ja on maakuntien neljänneksi pienin. Vaihtelu kuntien välillä on kuitenkin suurta.

Lainojen lisäksi useilla kunnilla on merkittäviä vuokra- ja leasingvastuita (*tiedoissa oli tarkasteluhetkellä epätarkkuuksia, joten vuokra- ja leasingvastuut on jätetty pois koosteesta*).

Lainakannan muutos 2023-24, %

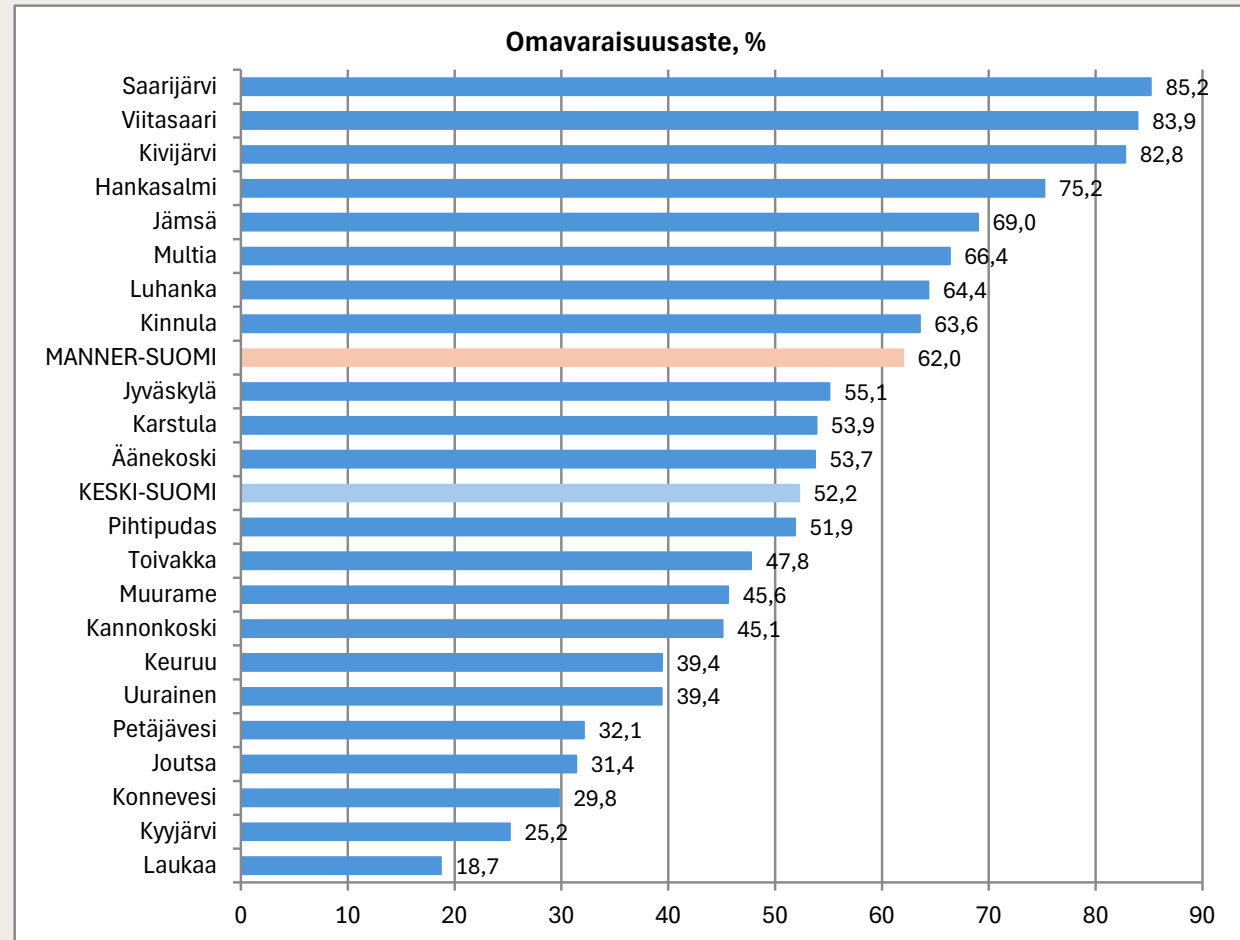

Keski-Suomessa kuntien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi niukasti vuonna 2024. Kuitenkin jopa kolmasosassa maakunnan kuntia lainoja vähennettiin yli 10 %. Koko maassa kuntien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi 3 %.

Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut investoinnit laskivat noin 12 M€ edellisvuodesta (-9 %).

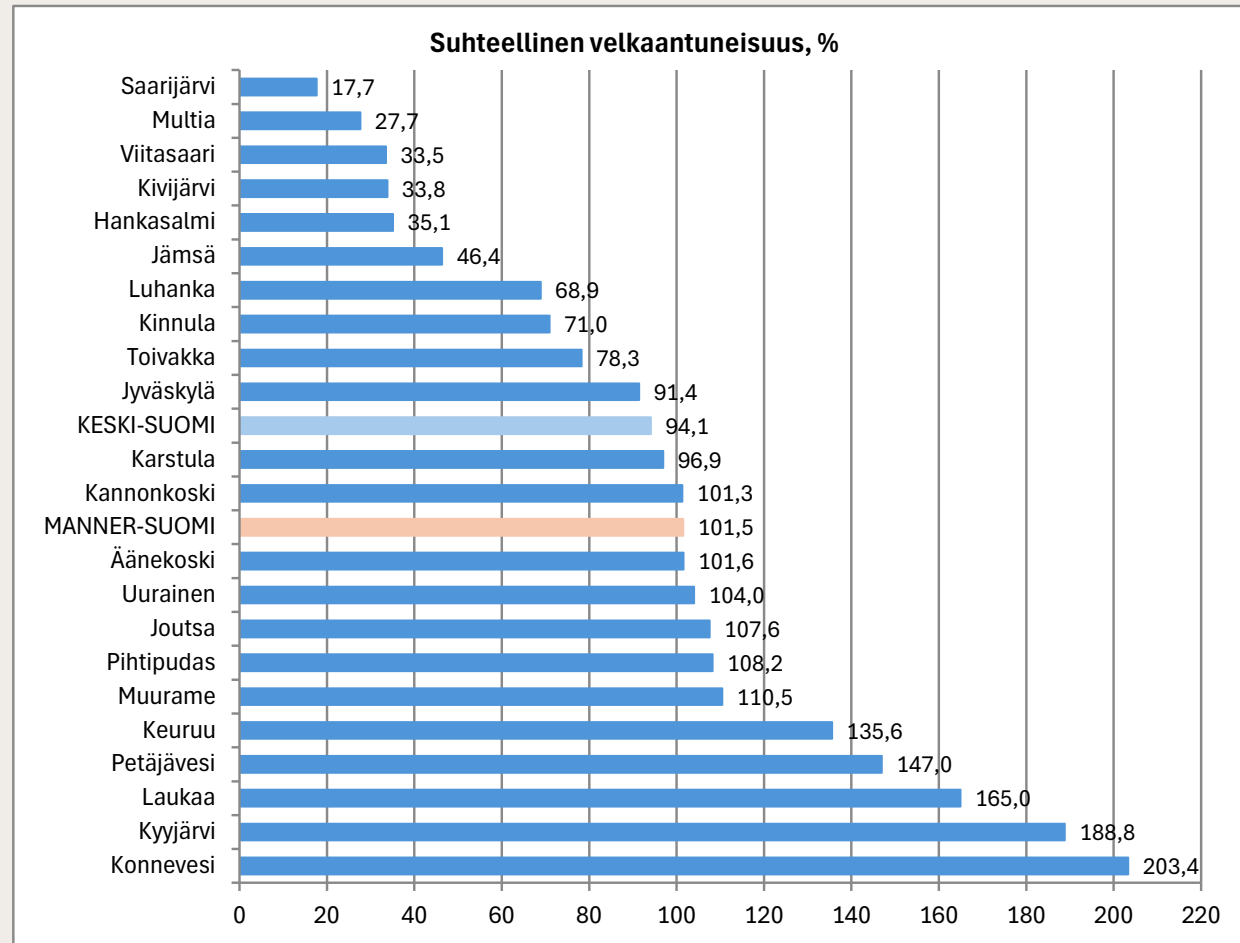

Omavaraisuusaste 2024, %

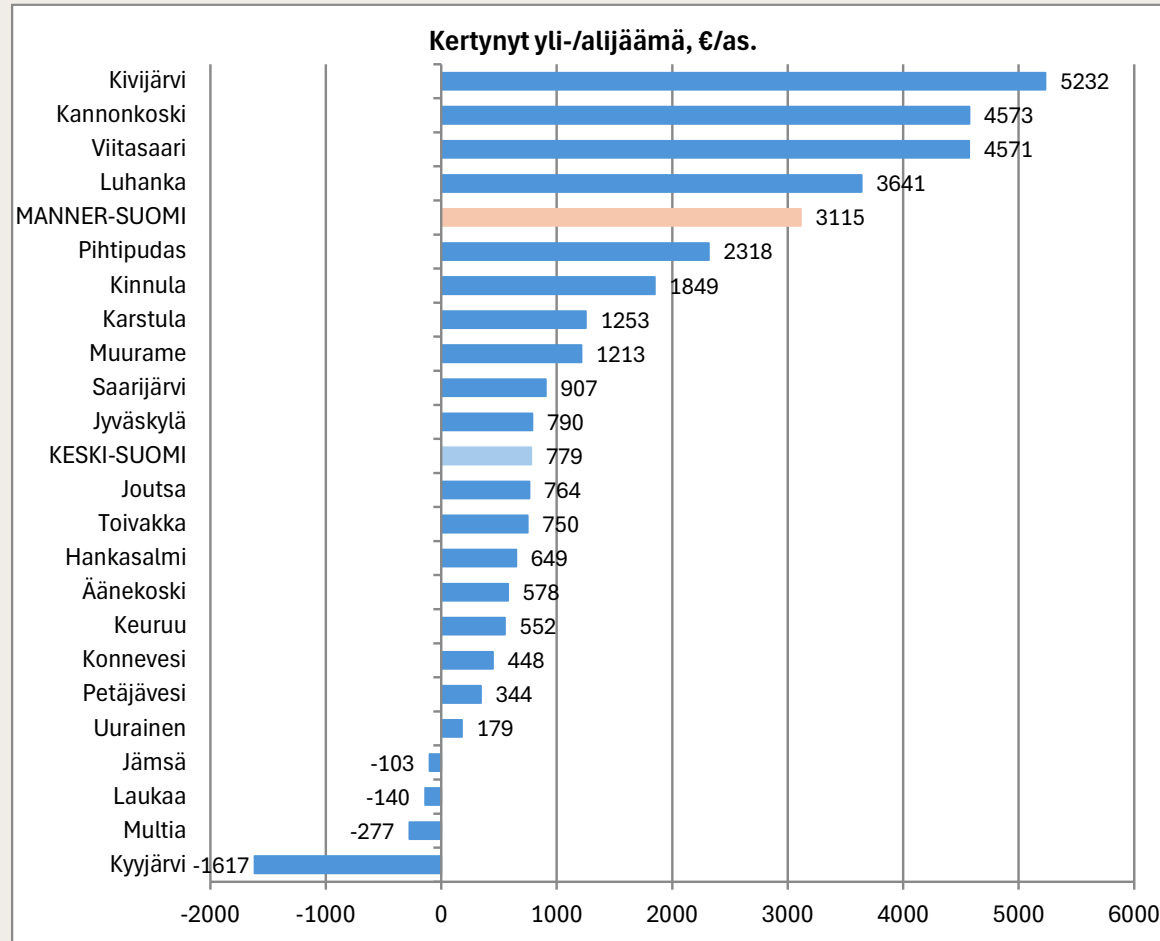

Suhteellinen velkaantuneisuus 2024, %

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2024, €/as.

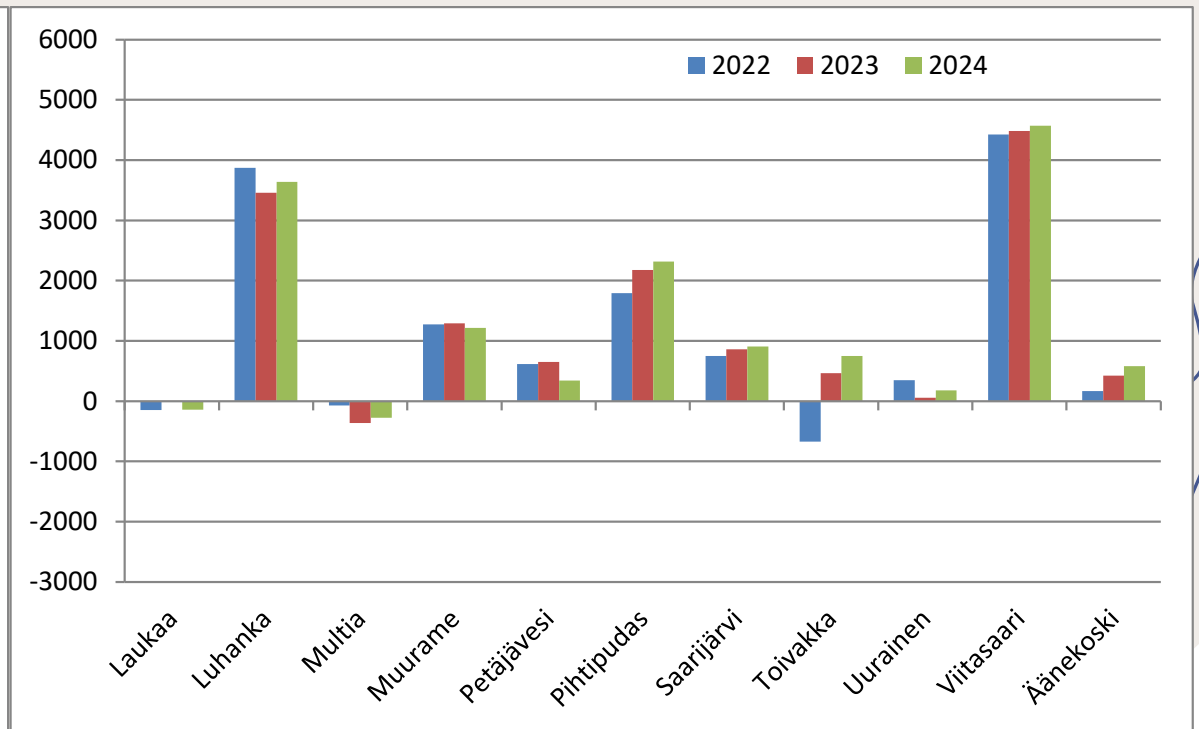
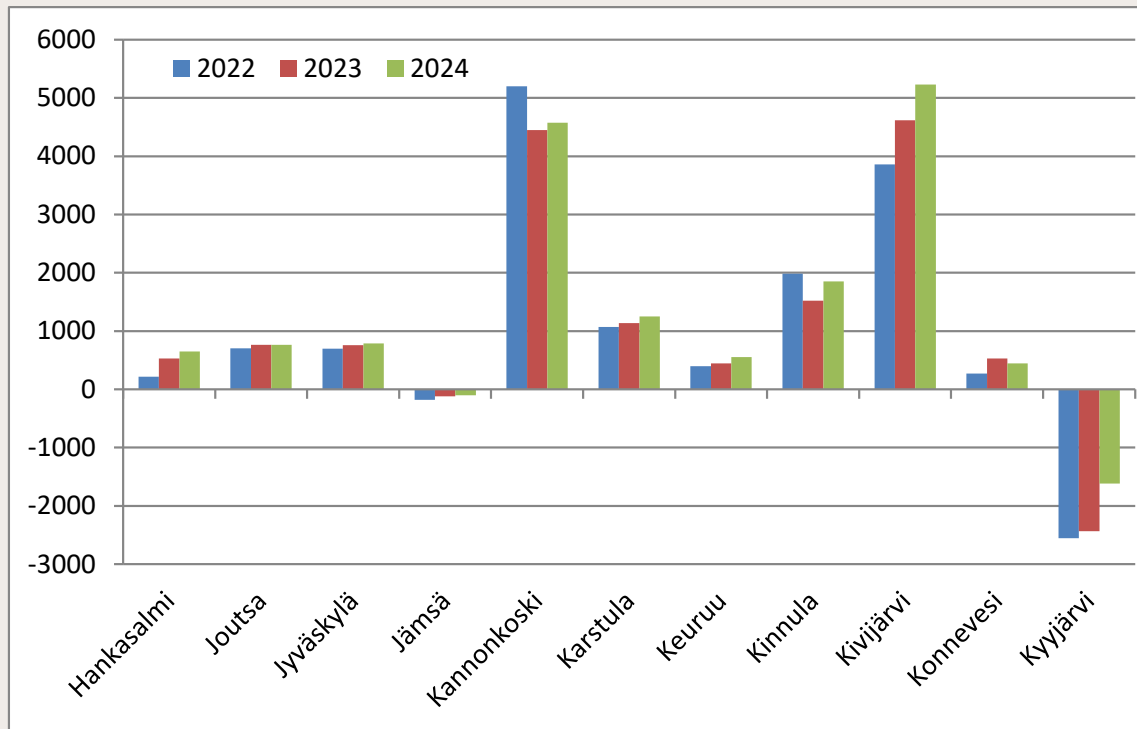

Valtaosa Keski-Suomen kunnista teki positiivisen tuloksen, mikä vahvisti kertynyttä ylijäämää / pienensi alijäämää.

Ylijäämällä mitattuna talouden pelivaraa on useimmissa Keski-Suomen kunnissa koko maahan verrattuna selvästi vähemmän. Koko maassa taseeseen kertynyttä alijäämää oli 17 kunnassa.

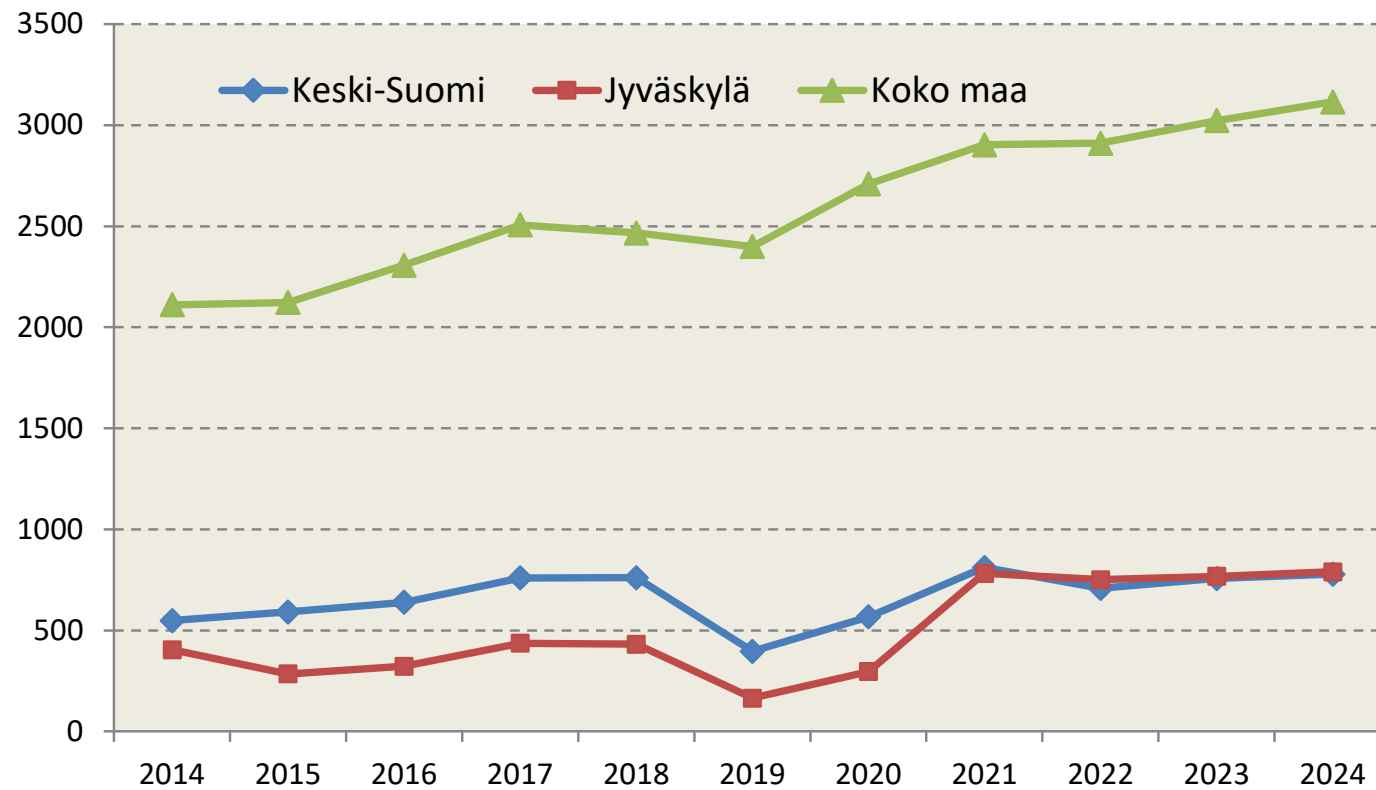

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2022-2024, €/as.

Kuntien kertynyt yli-/alijäämä, €/as. (vuoden 2024 hinnoin)

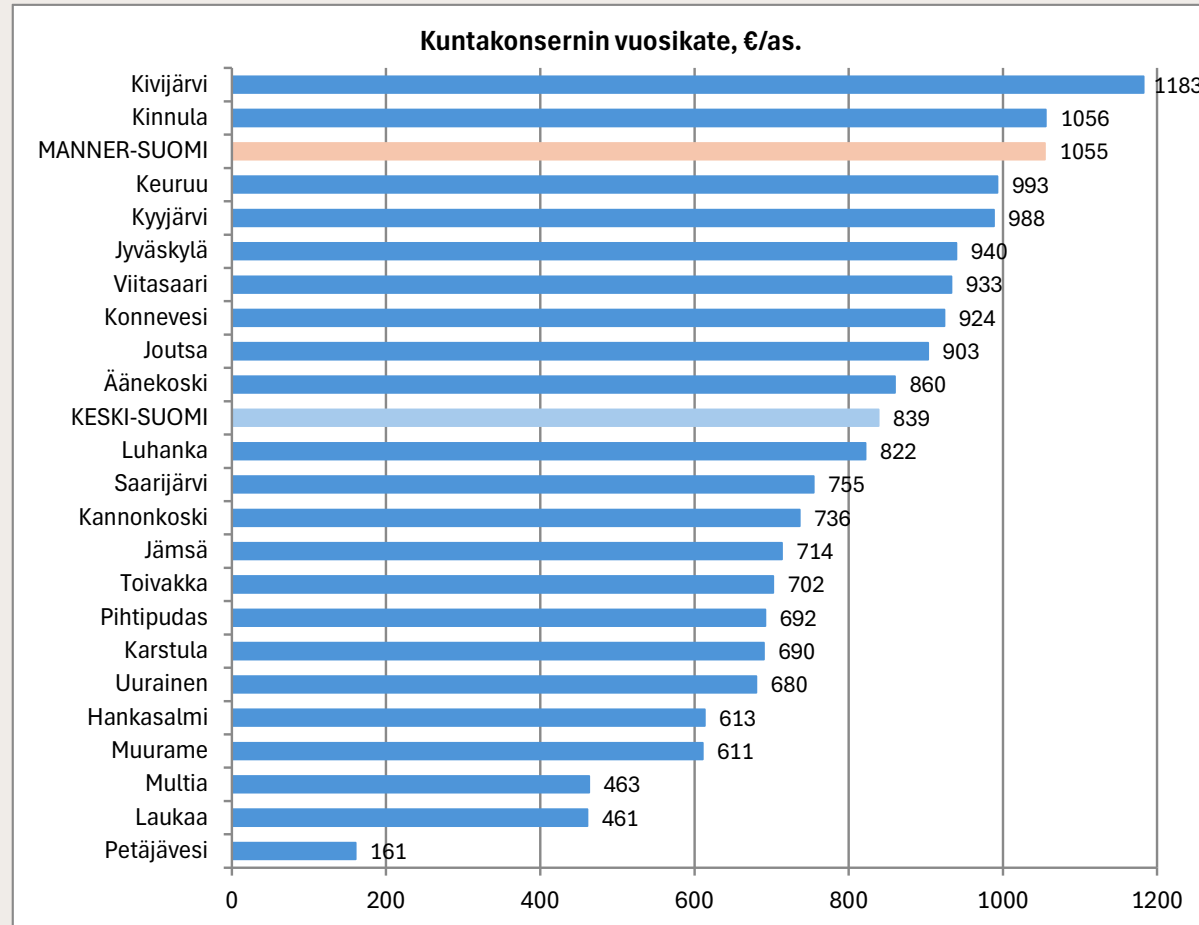

KESKI-SUOMEN LIITTO

KUNTAKONSERNIEN TUNNUSLUKUJA

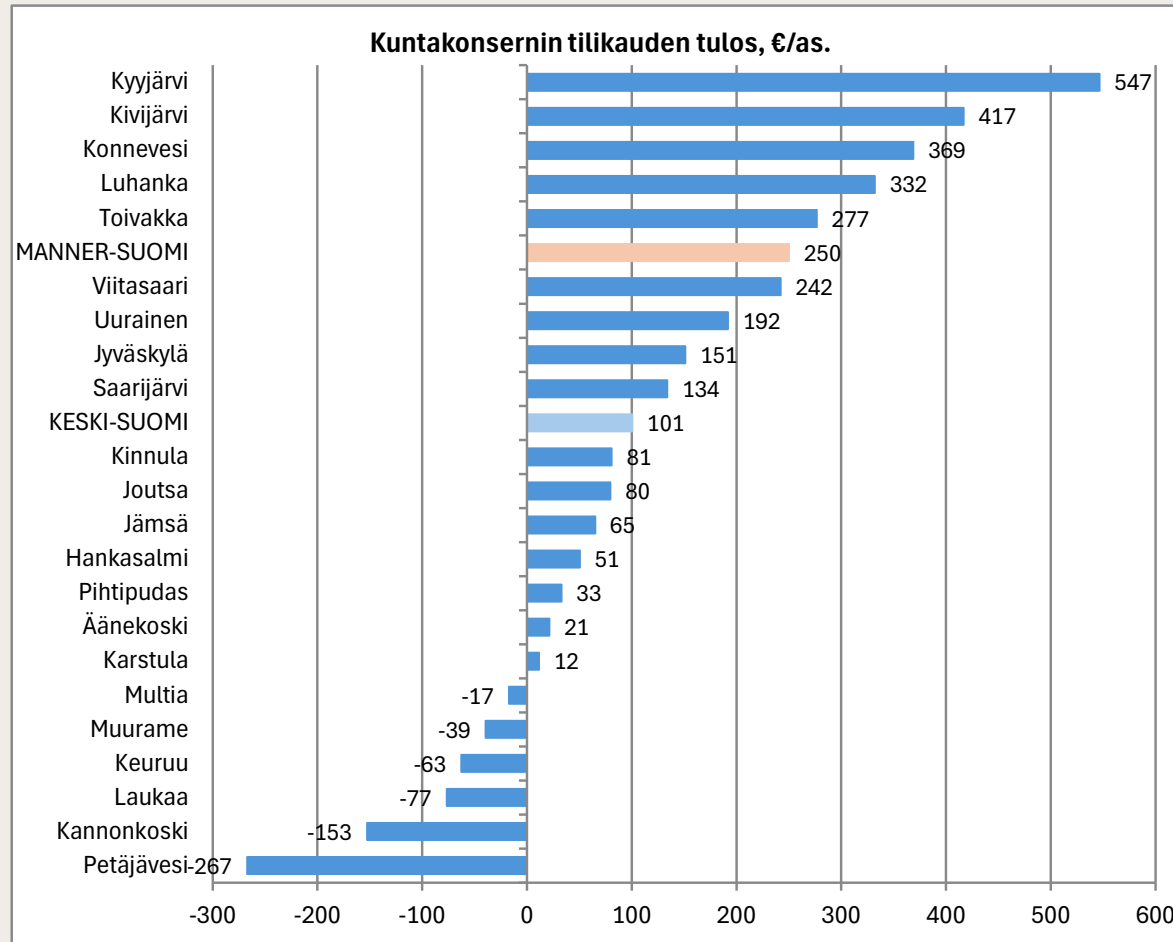
Kuntakonsernin vuosikate 2024, €/as.

Sekä Keski-Suomessa että koko maassa kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni vuonna 2024 edellisvuodesta.

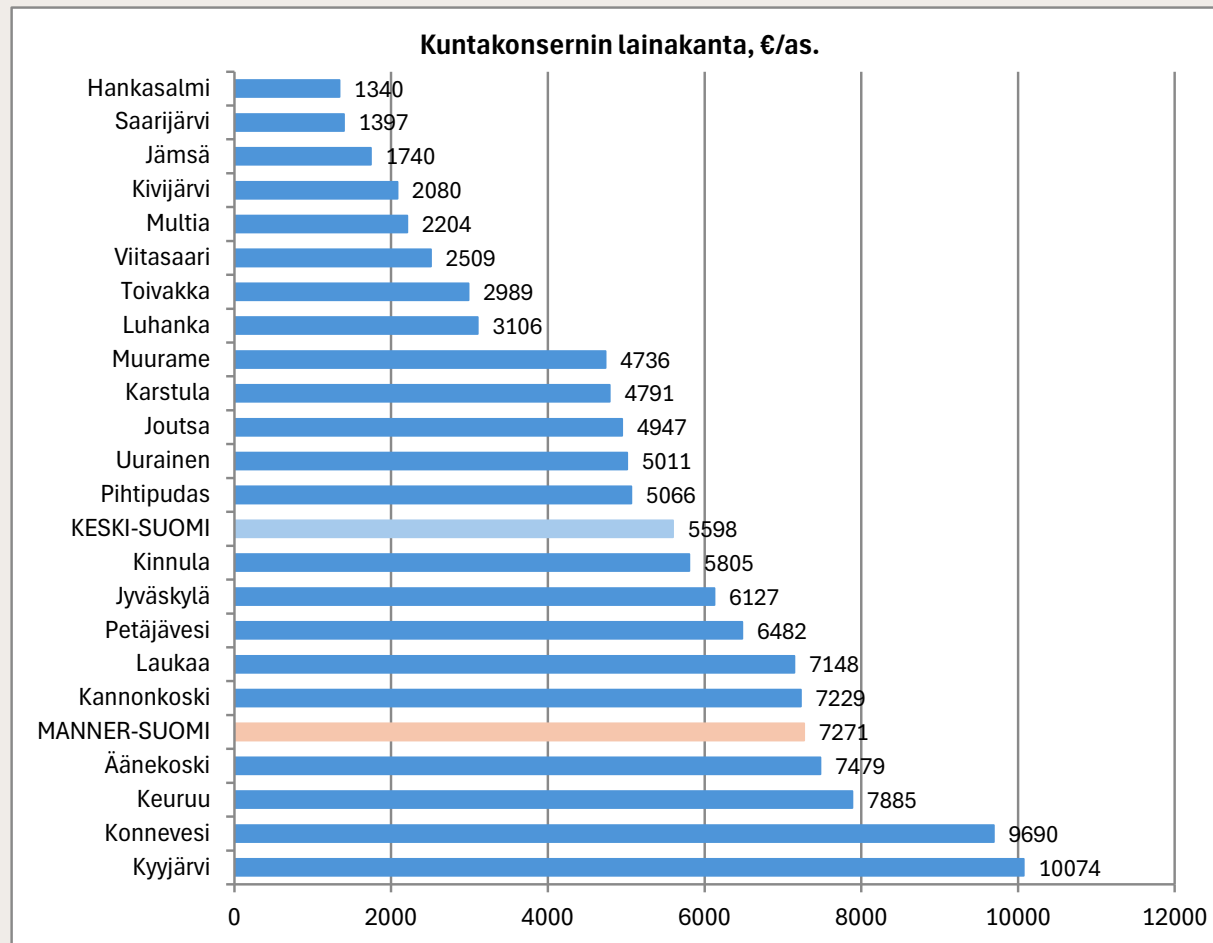
Kuntakonsernin tilikauden tulos 2024, €/as.

Sekä Keski-Suomessa että koko maassa kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos heikkeni vuonna 2024 edellisvuodesta.

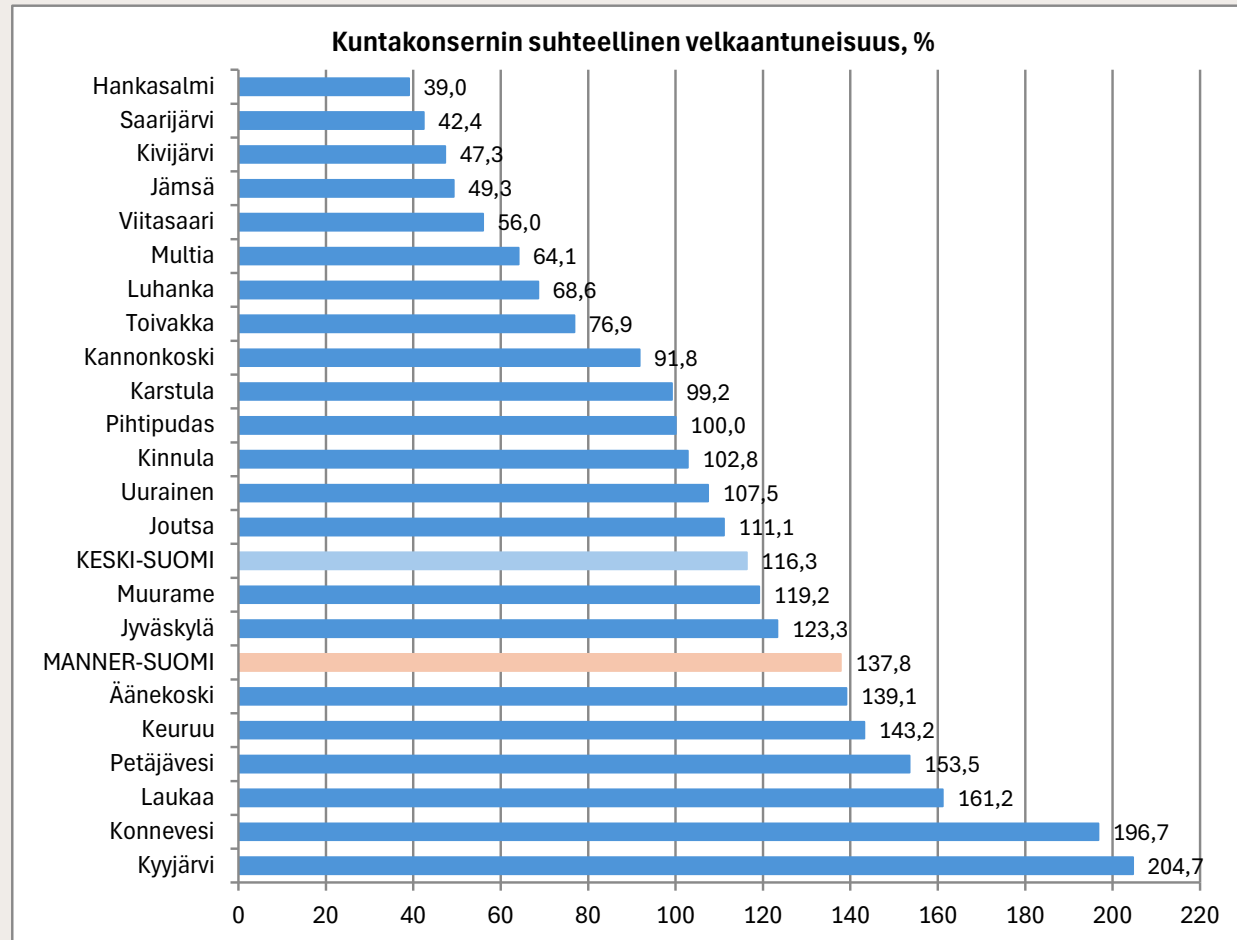

Kuntakonsernin lainakanta 2024, €/as.

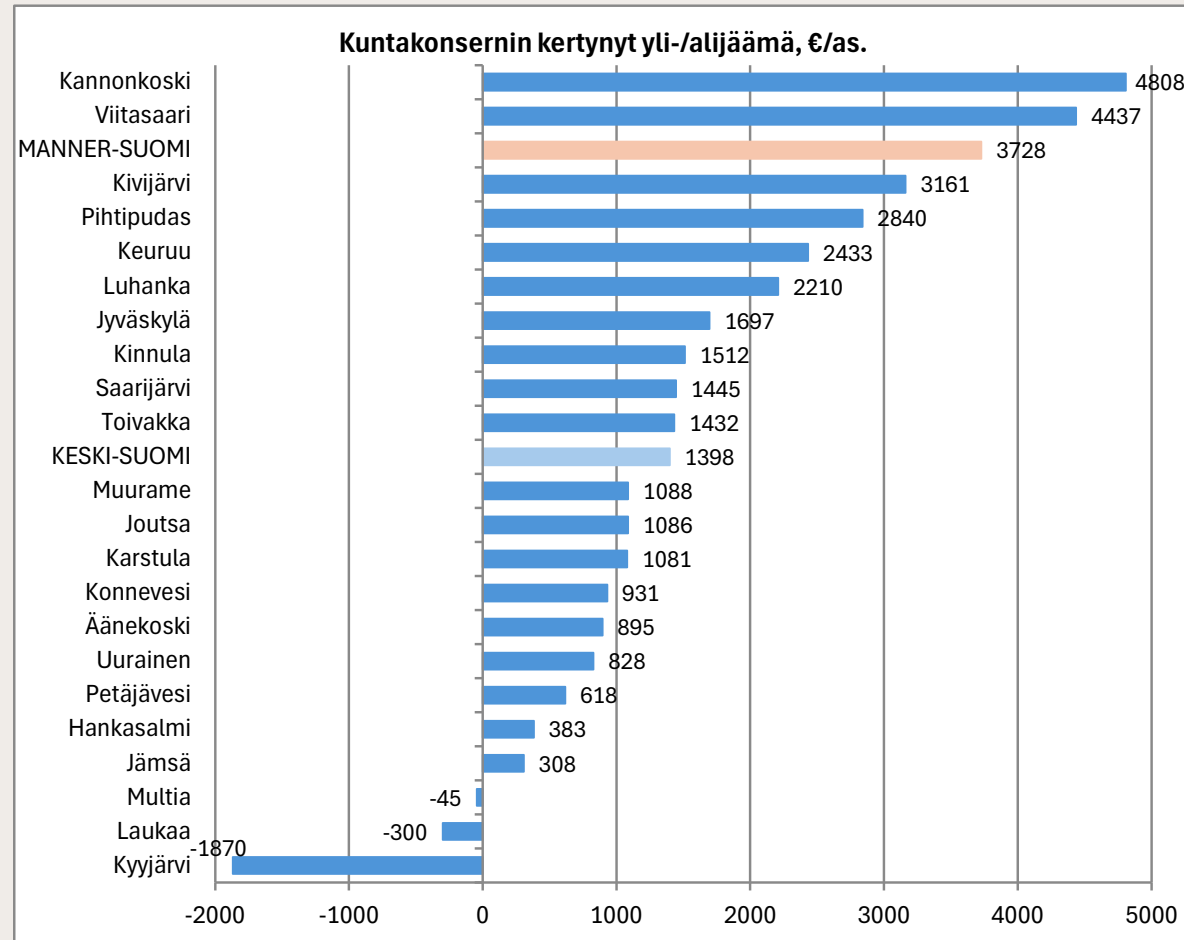

Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus 2024, %

Kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä 2024, €/as.

Tiivistäen

- Tilikauden tulokset toteutuivat monessa Keski-Suomen kunnassa ennakoitua parempina. Tämä mahdollistui erityisesti odotettua suotuisamman verotulokehityksen sekä maltillisen kulukehityksen ansiosta. Kuntien kulukuri ja sopeuttamistoimet näkyvät koko maata maltillisemmassa toimintakulujen kehityksessä.
- Valtionosuudet vähenivät sote-laskelmien tarkentumisen myötä Keski-Suomessa rajusti vuonna 2024, lähes 30 % edellisvuodesta. Muutosten kuntakohtaiset vaihtelut ovat suuria.
- Keski-Suomen kuntien lainakanta vaihtelee, mutta yhteenlaskettuna alittaa selvästi koko maan tason. Ennakoitua vahvemmaksi osoittautuneen talousvuoden ansiosta lainakantaa vähennettiin valtaosassa kuntia vuonna 2024. Monilla kunnilla on kuitenkin merkittäviä vuokra- ja leasingvastuita.
- Ennakoitua parempi talousvuosi tuo puskuria tuleville vuosille, jolloin kuntataloudelle ennakoidaan jälleen haastavia aikoja. Epävarmuutta lisäävät mm. valtionosuuksien kehitys ja valtionosuusuudistus sekä julkisen talouden paineet. Myös suhdannekehitys ja työmarkkinoiden tilanne heijastuvat kuntatalouteen.
- Keski-Suomen kuntatalous kokonaisuutena pärjää maakuntien välisessä vertailussa edelleen melko heikosti.

Kuntakohtaisia lisätietoja

JOUTSA: Kunta teki yli 1,3 M€ lisäpoistot vuoden 2024 tuloksesta. Tällä varauduttiin SOTE-kiinteistöjen yhtiöittämisen mukanaan tuomiin kiinteistöjen arvonalennuksiin.

KANNONKOSKI: Tytäryhteisön osinko ja sijoitussalkun tuloutus. Tilinpäätösluvut sisältävät liikelaitos Piispan.

KYYJÄRVI: Arvopapereiden myyntivoittoa kotiutettiin 1 041 511 €.

LUHANKA: Kunnan pysyvien vastaavien arvonalentumiset vuonna 2024: summa 277 485,15 €

SAARIJÄRVI: Peruskaupungin tilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset 855 000 €, tilikauden ylijäämä 401 000 €.

TOIVAKKA: Toivakan kunnalla oli pitkään keskeneräinen riita-asia kunnan saatavasta liittyen koulukeskuksen C-osan laajennukseen vuonna 2016. Asiaan saatiin oikeuden päätös Toivakan kunnan hyväksi ja toimintatuottoihin tuloutui koulukeskuksen rakennusaikainen vakuus 149 800 €.